

Noora Lepistö

Tilinpäätösanalyysi Yritys X

Tradenomi
Liiketalouden koulutus
Syksy 2021

**KAMK • University
of Applied Sciences**

Tiivistelmä

Tekijä(t): Lepistö Noora

Työn nimi: Tilinpäätösanalyysi Yritys X

Tutkintonimike: Tradenomi (AMK), liiketalous

Asiasanat: tilinpäätös, taloudellinen tilanne, tilinpäätösanalyysi, tunnusluvut

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi kajaanilainen parturi-kampaamo. Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia toimeksiantajan taloudellista tilannetta tilinpäätösten pohjalta laskettujen tunnuslukujen avulla viimeisen neljän vuoden ajalta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään tilinpäätöstä, tilinpäätösanalyysia sekä tilinpäätösanalyysiin liittyviä tunnuslukuja. Teoriaosuudessa pyrittiin huomioimaan asiat pienen yrityksen näkökulmasta, sillä toimeksiantoyritys on kooltaan mikroyritys. Opinnäytetyön empiirinen osuus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Laskettujen tunnuslukujen perusteella yrityksen taloudellista tilannetta analysoitiin vertailemalla sitä muihin saman toimialan yrityksiin sekä arvioimalla tunnuslukuja ohjearvojen perusteella. Työn tuotoksena tehtiin toimeksiantajalle myös pieni opas sekä Excel-taulukko jatkokäyttöä varten.

Analyysin pohjalta selvisi, että yrityksellä on ollut ihan hyvä taloudellinen tilanne viimeisen neljän vuoden aikana. Erityisesti yrityksen vakavaraisuus on hyvällä tasolla, koska yrityksellä on vähän vierasta pääomaa. Vuonna 2020 liikevaihto on laskenut ja se on vaikuttanut negatiivisesti kannattavuuteen, mikä on voinut olla seurausta koronatilanteesta. Yrityksen maksuvalmius on ollut vuosien aikana todella hyvällä tasolla.

Abstract

Author(s): Lepistö Noora

Title of the Publication: Financial Statement Analysis for Company X

Degree Title: Bachelor of Business Administration

Keywords: financial statement, financial situation, financial statement analysis, key figures

This thesis was commissioned by a barber shop from Kajaani. The aim was to investigate the financial situation of the company based on the last four years' financial statements. Key figures were formed from the financial statements for the financial statement analysis.

The theoretical part consists of financial statement, financial statement analysis and key figures. The focus is on the perspective of a small company because the commissioning company is a micro enterprise. The empirical part was conducted as qualitative research. Based on the calculated key figures, the company's financial situation was analyzed by comparing it with other companies in the same industry and by evaluating the key figures based on reference values. As an output, a small guide and an Excel spreadsheet about the financial statement analysis were also made for the commissioning company.

Based on the analysis, it seems that the company has had a rather positive financial situation in the last four years. Particularly the solvency has been at a good level because the company has not had many liabilities. Turnover decreased in 2020 which negatively affected the profitability. The decrease could have been caused by the Covid-19 pandemic. The liquidity ratio of the company has been excellent.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tilinpäätös	3
2.1	Kirjanpito ja tilinpäätös	3
2.2	Tilinpäätöksen sisältö	4
3	Taloudellisen tilanteen analysointi.....	12
3.1	Taloudellinen tilanne.....	12
3.2	Tunnuslukuanalyysi	17
3.3	Kassavirta-analyysi	25
4	Tilinpäätösanalyysi Yritys X.....	27
4.1	Liikevaihto ja kannattavuus.....	28
4.2	Maksuvalmius.....	33
4.3	Vakavaraisuus.....	34
4.4	Kassavirta-analyysi	36
4.5	Yhteenveto	37
4.6	Opas toimeksiantajalle	39
5	Pohdinta	40
	Lähteet	42
	Liitteet	

1 Johdanto

Tilinpäätösanalyysi on systemaattista toimintaa, jonka avulla pyritään antamaan yrityksen talouden tilasta ja kehityksestä riittävä kuva tilinpäätösinformaation perusteella (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 100). Tämän opinnäytetyön aiheena on tilinpäätösanalyysi eli taloudellisen tilanteen analysointi tilinpäätöksen lukujen ja tietojen perusteella.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii kajaanilainen parturi-kampaamo. Yrittäjä toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana ja tarjoaa parturi-kampaamopalveluiden lisäksi asiakkailleen erilaisen kampaamotuotteiden myyntiä. Yrityksen toiminta-alue on Kajaani.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa toimeksiantajalle analyysi yrityksen taloudellisesta tilanteesta tilinpäätöstietoja hyödyntäen. Tarkoituksena on auttaa toimeksiantajaa ymmärtämään paremmin tilinpäätöksestä saatavia tietoja tilinpäätösanalyysin avulla ja oppia lukemaan tilinpäätöstä paremmin. Tavoitteena olisi, että toimeksiantaja osaisi tulevaisuudessa hyödyntää itsekin tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja yritystoimintansa taloudellisen tilanteen seurannassa.

Työssä on tavoitteena tutkia parturi-kampaamon taloudellista tilannetta sekä sen kehittymistä viimeisen neljän vuoden 2017–2020 aikana. Työn tavoitteena on myös tekijän taloushallinnon osaamisalueen ammatillinen kehittyminen ja aiheen kokonaisvaltainen ymmärtäminen.

Tilinpäätösanalyysi-aiheisia opinnäytetöitä on tehty aiemminkin, joten aihe ei ole kovinkaan uusi. Tilinpäätös ja sen tietojen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämässä on kuitenkin yrityksille aina ajankohtainen aihe. Monen vuoden tilinpäätösten tarkastelu antaa myös laajan kuvan viimeisimpien vuosien taloudellisesta tilanteesta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdytään tilinpäätökseen ja tilinpäätösanalyysiin sekä tilinpäätösanalyysin tunnuslukuihin. Tarkoituksena on etsiä tilinpäätöksestä teorialtetta taustaksi tilinpäätösanalyysin teorialle. Teoriaosuudessa keskitytään erityisesti pienyrityksiin, jotta teoria vastaa toimeksiantajayritykseen liittyviä asioita mahdollisimman hyvin. Lähteenä käytetään mahdollisimman tuoretta aihetta käsittelevää kirjallisuutta sekä lakeja ja artikkeleja.

Opinnäytetyön tekemisessä voidaan käyttää joko laadullisia tai määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Tämä opinnäytetyö tulee olemaan laadullinen opinnäytetyö. Laadullinen tutkimus tarkoittaa sitä, että tutkimuskysymykseen saadaan vastaus kokemusten, kertomusten, puhutun ja kirjoitetun

viestinnän tai analyysin kautta. Laadullisessa tutkimuksessa tietoa kerätään esimerkiksi haastatteluilla tai havainnoilla. (Felix & Smith 2019, 95.)

Työn empiirisessä osiossa on tarkoituksena perehtyä toimeksiantajayrityksen viimeisen kolmen vuoden tilinpäätöksiin ja laskea niistä maksuvalmiuden, kannattavuuden sekä vakavaraisuuden tunnuslukuja. Tunnuslukuja vertaillaan myös muihin parturi-kampaamoalalla toimiviin yrityksiin Finnveran tilinpäätöstilastojen avulla (TEM-tilastopalvelu n.d.). Tarkoituksena on lisäksi antaa toimeksiantajalle kehitysehdotuksia tunnuslukujen ja taloudellisen tilanteen seuraamiseen tilinpäätösanalyysin avulla.

Työn tuotoksena tehdään Microsoft Officen Excel-taulukko-ohjelmaa käyttäen eri tilinpäätösanalyysin tunnusluvuista tiedosto, jota toimeksiantaja voi hyödyntää ja käyttää itse tulevaisuudessa tilinpäätöstä tarkastellessaan. Toisena tuotoksena opinnäytetyöhön sisältyy työn liitteenä esitetty pieni opas toimeksiantajalle tilinpäätösanalyysin tekemisestä omalle yritykselle.

2 Tilinpäätös

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka harjoittaa liiketoimintaansa parturi- ja kampaamoalalla. Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi on yhtiömuodoista yksinkertaisin. Yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa liiketoiminnasta henkilökohtaisella omaisuudellaan ja hän on toiminnastaan kirjanpitovelvollinen. (Villa 2018, 42–43.)

2.1 Kirjanpito ja tilinpäätös

Kirjanpidolla tarkoitetaan yrityksen taloudellisten tapahtumien merkitsemistä muistiin. Suomessa kirjanpitovelvollisia ovat kaikki liike- ja ammattitoimintaa harjoittavat. Kirjanpitoa säädelään esimerkiksi kirjanpitolailla, osakeyhtiölailla, lailla avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä sekä elinkeinoverolailla. Kirjanpitolaissa on määritelty, miten eri liiketapahtumat kirjataan ja mitä kaikkea selvityksiä sekä laskelmia kirjanpitojärjestelmästä tulee saada selville. Yhtenäiset tavat pitää kirjanpitoa mahdollistavat sen, että eri yritysten tietoja voidaan vertailla keskenään. (Salmi 2020, 22.) Jokaisen kirjanpitovelvollisen tulee noudattaa hyvää kirjanpitoa (L 1336/1997).

Kirjanpidon pohjalta laaditaan tilinpäätös, joka on yhteenveto kaikista taloudellisista tapahtumista edellisen tilikauden aikana. Yksi tilikausi on yleensä yleisen käytännön mukaisesti yhden kalenterivuoden eli 12 kuukauden mittainen. (Leppiniemi & Kykkänen 2019.) Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman ja tilikauden päättävän taseen, joiden on tarkoituksena kuvata sitä, miten tulos ja taloudellinen asema ovat muodostuneet kyseisen tilikauden aikana. (Salmi 2020, 23–24.)

Kirjanpitolaissa on säädetty erilaiset vaatimukset tilinpäätöksen suhteen erikokoisille yrityksille. Yksityinen elinkeinonharjoittaja on yleensä pienin yrityskokojen luokittelussa eli mikroyritys. Tilinpäätös tulee laatia mikroyrityksillä, mikäli seuraavista kriteereistä täyttyy kaksi:

- taseen loppusumma 350 000 €
- liikevaihto 700 000 €
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä (Kylmä 2020.)

Kirjanpidon viimeinen vaihe on tilinpäätös ja sillä on suuri merkitys yrityksestä ulospäin muodostuvaan mielikuvaan. Tilinpäätös kiinnostaa esimerkiksi sijoittajia, luotonantajia sekä kilpailijoita. Kirjanpilotietojen käyttäjiä ovat siis kaikki, joita kiinnostaa esimerkiksi yrityksen tuloksellisuus ja tehokkuus. (Bettner 2014, 2.) Kirjanpidon avulla yritys saa myös täytettyä tiedonantovelvollisuutensa esimerkiksi verottajaa varten. Yrityksen johto tarvitsee tietoja päätösten tekoon sekä ohjaukseen, ja omistajat ovat kiinnostuneita esimerkiksi yrityksen arvosta. (Salmi 2020, 22.)

Tilinpäätökselle on olemassa yleiset tilinpäätösperiaatteet, joita pitää noudattaa. Periaatteista saa poiketa vain erityisestä syystä. Periaatteita ovat seuraavat:

- Oletus toiminnan jatkuvuudesta
- Johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltamisessa tilikaudesta toiseen
- Tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus
- Tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioiminen riippumatta niihin liittyvien maksujen suorituspäivästä
- Kaikkien omaisuus- ja rahoituserien arvostaminen erikseen (Salmi 2020, 25–27.)

2.2 Tilinpäätöksen sisältö

Eri kokoisilla yrityksillä on erilaisia vaatimuksia tilinpäätöksen sisällölle. Kirjanpitolaissa on määritetty mikro-, pien- ja suuryritykselle raja-arvot, jotka kertovat, että minkä kokoisesta yrityksestä on kysymys. Mikroyrityksestä on kysymys, mikäli tilinpäätöspäivänä enintään yksi näistä raja-arvoista on ylittynyt:

- taseen loppusumma 350 000 €
- liikevaihto 700 000 €
- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä

Pienyrityksestä on kyse, mikäli tilinpäätöspäivänä enintään yksi näistä raja-arvoista on ylittynyt:

- taseen loppusumma 6 000 000 €

- liikevaihto 12 000 000 €

- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä

Suuryrityksestä on kyse, mikäli tilinpäätöspäivänä vähintään kaksi näistä raja-arvoista on ylittynyt:

- taseen loppusumma 20 000 000 €

- liikevaihto 40 000 000 €

- tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä. (L 1336/1997.)

Tilinpäätöksessä yritys laatii tuloslaskelman sekä taseen. Tase kertoo tilinpäätöspäivän taloudellisen tilanteen ja tuloslaskelma taas sen, miten tilikauden tulokseen on päästy. (Leppiniemi & Kykänen 2019.) Suurten kirjanpitovelvollisten tilinpäätöksen täytyy sisältää taseen ja tuloslaskelman lisäksi rahoituslaskelma. Lisäksi näihin kaikkiin liittyy liitetietoja, jotka tulee myös sisällyttää tilinpäätökseen. Mikäli kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö tai muu suuri kirjanpitovelvollinen, tilinpäätökseen tulee liittää toimintakertomus. Taseen, tuloslaskelman sekä rahoituslaskelman eri osista täytyy olla tilinpäätöksessä tietona edellisen tilikauden luvut eli vertailutiedot. (L 1336/1997.)

Pienet kirjanpitovelvolliset eli pien- ja mikroyritykset saavat halutessaan laatia tilinpäätöksessä lyhennetyn tuloslaskelman ja taseen. Rahoituslaskelmaa ja toimintakertomusta ei ole välttämättä tehtävä, mutta liitetietoja vaaditaan myöskin pieniltä kirjanpitovelvollisilta. Liitetietoihinkin on kuitenkin kirjanpitoasetuksen mukaan huojennuksia. Tilinpäätöksen sisällön on oltava jokaisella sellainen, että se antaa oikean ja riittävän kuvan yrityksen taloudellisesta asemasta sekä tuloksesta. (Leppiniemi & Leppiniemi 2010.)

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman avulla tilinpäätöksessä saadaan selville, miten tulos on syntynyt kyseiseltä tilikaudella. Tulos voi olla joko voittoa tai tappiota. Tuloslaskelmaan kirjataan ylös kaikki edellisen tilikauden tuotot ja kulut. Tuloslaskelmalla on tärkeä merkitys, sillä se kertoo yrityksen omistajille, onko varallisuuden luomisessa onnistuttu. (Salmi 2020, 28–29.)

Tuloslaskelman rakenteeseen on olemassa kaksi erilaista kaavaa, jotka ovat kululajikohtainen sekä toimintokohtainen tuloslaskelma. Kululajikohtainen on yleisesti enemmän käytetty näistä

kahdesta, toimintokohtaista tuloslaskelmaa käyttävät lähinnä suuret kansainväliset yritykset. Tässä työssä käsitelläänkin yleisemmin käytettyä kaavaa eli kululajikohtaista tuloslaskelmaa. (Salmi 2020, 45.)

Pienyrityksen kululajikohtainen tuloslaskelmakaava (A 1753/2015):

LIKEVAIHTO

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos

Valmistus omaan käyttöön

Liiketoiminnan muut tuotot

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

Varastojen muutos

Ulkopuoliset palvelut

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Henkilösivukulut

Eläkekulut

Muut henkilösivukulut

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä

Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

Liiketoiminnan muut kulut

LIKEVOITTO (-TAPPIO)

Rahoitustuotot ja -kulut

Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä

Tuotot osuuksista omistusyhteyksyrityksissä

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista, erikseen samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä saadut

Muut korko- ja rahoitustuotot, erikseen samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä saadut

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

Korkokulut ja muut rahoituskulut, erikseen samaan konserniin kuuluville yrityksille

VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

Tilinpäätössiirrot

Poistoeron muutos

Verotusperusteisten varausten muutos

Konserniavustus

Tuloverot

Muut välittömät verot

TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

Tuloslaskelman rakenteessa on yleensä aina ylimpänä liikevaihto eli ansaitut tuotot ja muut liiketoiminnan tuotot. Liikevaihtoa ovat asiakkaille myydyt tuotteet ja palvelut. Verot sekä alennukset ja hyvitykset eivät kuulu yrityksen liikevaihtoon. Liikevaihto on tärkeä mittari yritykselle ja siihen suhteutetaan muita tuloslaskelman eriä. (Salmi 2020, 46–47.) Pienyritys voi halutessaan laatia tuloslaskelman lyhennettynä. Lyhennyksessä tuloslaskelmassa ylimpänä on bruttotulos, joka sisältää liikevaihdon, hankinnan ja valmistuksen kulut sekä liiketoiminnan muut tuotot. (Leppiniemi & Leppiniemi 2010.)

Liikevaihdon jälkeen tuloslaskelmassa vähennetään kaikki liiketoiminnan kulut. Tämän laskutoimituksen jälkeen saadaan selville yrityksen liikevoitto tai -tappio, jolla yleisesti mitataan yrityksen kannattavuutta. Tämän jälkeen laskelmassa esitetään rahoitustoimintaan liittyvät erät eli rahoitustuotot sekä -kulut. Seuraava osio laskelmassa kertoo voiton tai tappion ennen veroja. Luonnollisesti, tämän jälkeen laskelmassa vähennetään vielä kyseisen tilikauden verotettavaa tulosta vastaavat verot, jonka jälkeen saadaan lopullinen tilikauden voitto tai tappio selville. Lopullinen tilikauden voitto tai tappio kertoo sen, paljonko yritykselle ja omistajille jäi tilikauden tuloksesta jäljelle. (Salmi 2020, 31–33.) Tuloslaskelma on vähennyslasku, joka kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista (Yritystutkimus ry 2011, 11).

Tase

Tase kertoo yrityksen taloudellisen aseman tilinpäätöspäivänä. Taseesta selviää yrityksen varallisuus sekä omaisuuden rahoituksen lähteet, oma ja vieras pääoma. Taseella on kaksi puolta, jotka on nimetty vastaaviksi ja vastattaviksi. Vastaavat eli aktiivat kertovat yrityksen varallisuudesta ja vastattavat eli passiivat taas kertovat varallisuuden rahoituksen lähteistä sekä niiden määrästä. (Salmi 2020, 33.)

Taseen vastaavaa-puolelle kuuluvat pysyvät ja vaihtuvat vastaavat. Ne on jaoteltu sen mukaisesti, ovatko ne pitkäaikaisia vai lyhytaikaisia varoja. Pysyvien vastaavien on tarkoitus tuottaa tuloa useamman seuraavan tilikauden aikana. Pysyviin vastaaviin merkitään esimerkiksi koneet, rakennukset ja käyttölisenssit. Vaihtuvat vastaavat puolestaan tuottavat tuloa yhden tilikauden aikana, ja niitä ovat yrityksen ostovelat, myyntisaamiset, vaihto-omaisuus sekä rahat ja pankkisäämiset. (Salmi 2020, 36–38.)

Taseen vastattavaa-puolelta löytyvät oma pääoma ja vieras pääoma. Omaa pääomaa ovat omistajien sijoitukset omaan yritykseensä sekä edellisten tilikausien että nykyisen tilikauden voitto. Vieras pääoma tarkoittaa kaikkia yrityksen velkoja eli esimerkiksi lainoja. Vieras pääoma on takaisin maksettavaa pääomaa. Vieras pääoma jaetaan taseella lyhyt- ja pitkäaikaiseen velkaan. Lainojen lisäksi esimerkiksi yrityksen ostovelat kuuluvat taseella vieraaseen pääomaan. (Salmi 2020, 37–39.)

Pienyrityksen tasekaava (A 1753/2015):

Vastaavaa

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

- Kehittämismenot
- Aineettomat oikeudet
- Liikearvo
- Muut aineettomat oikeudet
- Ennakkomaksut

Aineelliset hyödykkeet

- Maa- ja vesialueet
- Rakennukset ja rakennelmat
- Koneet ja kalusto
- Muut aineelliset hyödykkeet
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Sijoitukset

- Osuudet saman konsernin yrityksissä
- Saamiset saman konsernin yrityksiltä
- Osuudet omistusyhteisyhteisöissä
- Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
- Muut osakkeet ja osuudet
- Muut saamiset

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

- Aineet ja tarvikkeet
- Keskeneräiset tuotteet
- Valmiit tuotteet/tavarat
- Muu vaihto-omaisuus
- Ennakkomaksut

Saamiset

- Myyntisaamiset
- Saamiset saman konsernin yrityksiltä
- Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä
- Lainasaamiset
- Muut saamiset
- Maksamattomat osakkeet/osuudet
- Siirtosaamiset
- Rahoitusarvopaperit
 - Osuudet saman konsernin yrityksissä
 - Muut osakkeet ja osuudet
 - Muut arvopaperit
- Rahat ja pankkisaamiset

Vastattavaa

- Oma pääoma
- Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma
- Ylikurssirahasto
- Arvonkorotusrahasto
- Muut rahastot
 - Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
 - Vararahasto
 - Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot
 - Käyvän arvon rahasto
 - Muut rahastot
- Edellisten tilikausien voitto (tappio)
- Tilikauden voitto (tappio)
- Tilinpäätössiirtojen kertymä
 - Poistoero
 - Verotusperusteiset varaukset
- Pakolliset varaukset
 - Eläkevaraukset
 - Verovaraukset
 - Muut pakolliset varaukset
- Vieras pääoma
 - Joukkovelkakirjalainat
 - Vaihtovelkakirjalainat
 - Lainat rahoituslaitoksilta
 - Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta
 - Saadut ennakot
 - Ostovelat
 - Rahoitusvekselit
 - Velat saman konsernin yrityksille
 - Velat omistusyhteisyrittäjille
 - Muut velat
 - Siirtovelat

Toimintakertomus, rahoituslaskelma ja liitetiedot

Toimintakertomus on kirjanpitolaissa mainittu tilinpäätöksen osa. Siinä yrityksen tulee kertoa tärkeät seikat yrityksen toiminnan kehittymisestä, ilmoittaa olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen, arvioida tulevaa kehitystä sekä selvittää tutkimus- ja kehittämistyön laajuutta. (Salmi 2020, 82.) Toimintakertomuksen laatimista ei kuitenkaan edellytetä pieniltä yrityksiltä, sillä heillä ei ole valtioneuvoston laatiman asetuksen mukaisesti (A 1753/2015) velvollisuutta laatia sitä.

Rahoituslaskelman avulla saadaan selville yrityksen rahavarojen saanti, käyttö ja muutos. Rahoituslaskelma vaaditaan ainoastaan isoilta tai yleisen edun kannalta merkittäviltä yrityksiltä tai yhteisöiltä tilinpäätökseen tuloslaskelman ja taseen lisäksi, yksityisiltä elinkeinonharjoittajilta sitä ei esimerkiksi vaadita ollenkaan. Laskelmasta ilmenee liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen realisoituneet rahavirrat sekä maksut. Rahoituslaskelma tehdään maksuperusteisesti eli vain toteutuneet kassavirrat lasketaan mukaan laskelmaan. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 70–71.)

Liitetiedot tilinpäätöksessä antavat tarkentavia lisätietoja tuloslaskelman, taseen ja muiden tilinpäätökseen vaikuttavien asioiden eri osista. Liitetietojen esittämisestä säädellään esimerkiksi kirjanpitolaissa sekä kirjanpitoasetuksessa. Liitetietoja tarvitaan antamaan riittävä ja oikea kuva tuloksesta sekä taloudellisesta tilanteesta. Pienillä yrityksillä liitetietojen vaatimukset ovat paljon suppeammat kuin isommilla yrityksillä. (Salmi 2020, 79.)

Pienten yritysten liitetiedoista tulee ilmetä seuraavat asiat:

- tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- poikkeukselliset erät
- tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat
- arvonkorotusrahasto
- tiedot käypään arvoon merkitsemisestä
- pitkäaikaiset lainat
- annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ja järjestelyt sekä eläkevastuut
- tiedot emoyrityksestä (konserni)

- lainat hallintoelimiin kuuluville henkilöille sekä heidän puolestaan annetut sitoumukset
- liiketoimet intressitahojen kanssa
- henkilöstön määrä keskimäärin tilikauden aikana
- omien osakkeiden ja osuuksien hankinnat ja luovutukset
- toimintakertomusta vastaavat tiedot, mikäli tarpeellisia riittävän ja oikean kuvan antamiseksi (A 1753/2015.)

3 Taloudellisen tilanteen analysointi

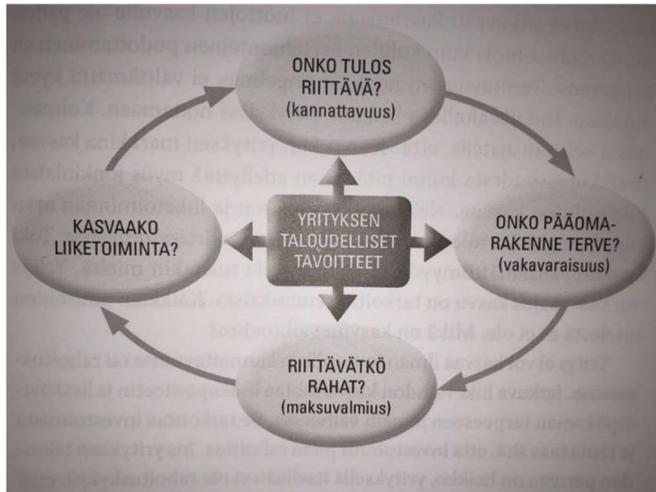
Yrityksen taloudellista tilannetta voidaan analysoida monin tavoin. Tässä työssä käsitellään taloudellisen tilanteen analysointia tilinpäätöksestä saatavan informaation avulla. Toimeksiantoyritykselle on tarkoituksena tehdä perinteinen tilinpäätösanalyysi sekä kassavirta-analyysi.

3.1 Taloudellinen tilanne

Jokaisen yrityksen liiketoiminnan tarkoituksena on tuottaa rahaa sen verran, että sitä riittää liiketoiminnan kaikkiin tarpeisiin ja yritys pysyy toimintakykyisenä sekä kannattavana. Taloudellinen tilanne kertoo siitä, mikä on lopputuloksena, kun yritys ansaitsee toiminnastaan tuottoja sekä maksaa siitä syntyneitä kuluja. Taloudellinen tilanne on myös monesti liiketoiminnan lähtökohdana, sillä omistaja perustaa yrityksen saadakseen siitä elantonsa. Monet yritykset luovatkin heti alussa taloudellisia tavoitteita, joihin päästään ajattelemalla myös talouden ulkopuolelle. Hyvin asiakkaidensa tarpeita ymmärtävä yritys menestyy taloudellisesti. (Salmi 2020, 20.)

Taloudellista tilaa halutaan monesti analysoida ja arvioida eri sidosryhmien sekä yrityksen itsensä tarpeista ymmärtää taloudellista tilannetta. Taloudellista tilannetta tulkitaan yleensä yrityksen tilinpäätöksen tietojen avulla. Tämän vuoksi on tärkeää, että kirjanpito on laadittu oikeilla tavoilla, jotta siitä saadaan mahdollisimman totuudenmukainen kuva yrityksen talouden tilanteesta. (Salmi 2020, 120–121.)

Yrityksen taloudellista tilaa voidaan arvioida tilinpäätöksen avulla kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden näkökulmista. Kannattavuutta tarkastellessa analysoidaan, kuinka hyvin yritys kykenee tuottamaan siihen käytetyillä kuluilla. Kannattavuutta varten tarvitaan tietoja tuloslaskelmasta sekä taseesta. Vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden analysointiin tarvitaan tasetta, sillä ne liittyvät yrityksen rahoitusasemaan. Yrityksen taloudellinen tilanne on hyvä, mikäli sen kannattavuus ja rahoitusasema ovat kunnossa. Myös liiketoiminnan kasvu on yksi taloudellisista tavoitteista yrityksillä. Kuvan 1 kaavio kertoo lähtökohdat näille taloudellisille tavoitteille. (Salmi 2020, 132–133.)

Kuva 1. Yrityksen taloudellisen tilan kokonaisuus (Salmi 2020, 133.)

Covid19 pandemian (koronapandemia) vaikutus taloudelliseen tilanteeseen

Taloudellista tilannetta arvioitaessa vuoden 2020 osalta sekä sen jälkeen tulisi huomioida myös Covid19 pandemian vaikutus yritysten liiketoimintaan. Vuoden 2020 maaliskuussa maailmanlaajuisesti pandemiaksi muuttunut koronavirustilanne (Kokkonen & Myöhänen 2020) on vaikuttanut monien yritysten taloudelliseen tilanteeseen. Tilastokeskuksen mukaan esimerkiksi bruttokansantuotteen jyrkästä laskusta ennustettiin vuoden 2020 keväällä, mutta talous kesti kuitenkin koronakriisin paremmin kuin ennustettiin. Yksityinen kulutus kuitenkin väheni jonkun verran vuonna 2020, mikä tarkoitti erityisesti palvelutoimialan yritysten liikevaihdon laskua. (Tilastokeskus 2020.)

Palvelualojen yritysten asiakasmäärät eli samalla myös myyntitulot laskivat vuonna 2020 ja pahimmassa tapauksessa yritykset ovat joutuneet lopettamaan toimintansa kokonaan. Erityisesti huono maksuvalmius sekä vakavaraisuus ovat vaikuttaneet yritysten toiminnan lopettamiseen. (Salmi 2020, 5.)

Yleistä tilinpäätösanalyysistä

Perinteinen tilinpäätösanalyysi tehdään tilinpäätöstietojen pohjalta, ja sen avulla halutaan ymmärtää yrityksen taloudellista tilannetta sekä tehdä johtopäätöksiä siitä. Tilinpäätösanalyysi teh-

dään yleensä sen vuoksi, että sen avulla voidaan poimia tilinpäätöksestä vain olennaiset asiat taloudellisesta tilanteesta. Yksittäiset rahamäärät taseella ja tuloslaskelmassa eivät ole tarpeeksi informatiivisia, minkä vuoksi tilinpäätösanalyysiin kuuluu erilaisten tunnuslukujen muodostaminen. Tilinpäätösanalyysissä arvioidaan tunnuslukujen tasoa sekä muutosta. Tunnuslukujen lisäksi kassavirta-analyysia käytetään tilinpäätösanalyysia täydentävänä analyysinä. (Salmi 2020, 120–124, 131.)

Tunnuslukujen tarkoituksena on vetää yhteen tilinpäätöksestä saatava tieto taloudellisista aikaansaannoksista. Tunnuslukuja muodostamalla voidaan selvittää, onko yritys saavuttanut mielestään riittävän tason taloudellisen tilanteensa osalta kannattavuuden, vakavaraisuuden sekä maksuvalmiuden osalta. Lisäksi monien eri vuosien tunnuslukujen laskeminen kertoo, miten ne ovat muuttuneet vuosien aikana, onko tapahtunut muutosta ja kuinka paljon sitä on tapahtunut. Lisäksi tunnuslukuja voidaan vertailla toimialalla toimiviin muihin yrityksiin tai kilpailijoihin. (Salmi 2020, 121.)

Tilinpäätösanalyysin tunnusluvuille on määritelty erilaisia ohjearvoja, joiden avulla voidaan arvioida ja analysoida yrityksen talouden tilannetta sekä vertailla lukuja muihin saman alan yrityksiin. Joillekin tunnusluvuille tiettyjä ohjearvoja ei ole, mutta jotkin ohjearvot voivat olla ihan pääteltävissäkin. (Salmi 2020, 121.) Tunnuslukuja tilinpäätösanalyysiin on olemassa paljon, niistä vain osaa on käsitelty tässä työssä. Niiden käyttöön liittyy tietynlaisia käyttöedellytyksiä; tunnuslukua valittaessa on ymmärrettävä sen laskukaava, tunnuslukujen täytyy olla luotettavia mittaajasta riippumatta ja tunnusluvun tulisi mitata juuri sitä, mitä sen on tarkoitus mitata. (Salmi 2020, 140–141.)

Tilinpäätösanalyysiin liittyy myös joitakin ongelmia. Koska analyysi perustuu kirjanpitoon, se rajoittuu vain siihen osaan yrityksen taloutta, mikä on kirjattu kirjanpitoon. Se voi vaikuttaa esimerkiksi siihen, että tilinpäätäjä on voinut käyttää harkinnanvaraisuutta eri kohdissa tilinpäätöstä ja eri yritysrakenteet voivat aiheuttaa tulkintavaikeuksia. Lisäksi tilinpäätöksen ajankohta erityisesti taseen osalta ei välttämättä kerro koko totuutta yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tilinpäätösanalyysi ei kerro välttämättä yrityksen tämänhetkisestä tilanteesta, sillä se on katsaus historiaan. (Salmi 2020, 141–143.)

Erilaisia tilinpäätösanalyyseja

Tilinpäätösanalyyseja on olemassa joitakin erilaisia, sillä yrityksen taloutta halutaan monesti käyttää riippuen analysoida monin eri tavoin. Yleisimpiä tilinpäätösanalyyseja ovat jo aiemmin

mainitun perinteisen tilinpäätösanalyysin lisäksi kassavirta-analyysi, yritysanalyysi, toimiala-analyysi sekä sijoitusanalyysit. (Salmi 2020, 123–124.)

Yritysanalyysi tarkoittaa yrityksen kaiken toiminnan arvioimista ja analysointia. Siinä ei keskitytä pelkästään tilinpäätökseen, vaan käydään läpi kokonaisvaltaisemmin yrityksen toimintaa. Muun muassa johdon, tuotteiden ja kehitysnäkymien tilanne analysoidaan yritysanalyysissa. Yritysanalyysin pohjalta saa kokonaisvaltaisemman kuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta verrattuna tunnuslukuanalyysiin. (Salmi 2020, 124.)

Toimiala-analyysin tarkoituksena on arvioida ja analysoida nimensä mukaisesti yhtä kokonaista toimialaa, sen toimintaedellytyksiä ja menestystä. Toimialatilastoja tuottavat yleensä esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriö tai erilaiset toimialaorganisaatiot. Esimerkiksi tässä työssäkin käytettävä työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä TEM-toimialapalvelu on yksi esimerkki toimiala-analyysistä. (Salmi 2020, 124.)

Sijoitusanalyysi puolestaan on yrityksen ulkopuolista tahoja, esimerkiksi pääomasijoittajaa varten tehty analyysi. Siinä analysoidaan rahoituskelpoisuutta, pääomarakenteen terveystä sekä kassavirtojen riittävyttä lainojen hoitoon. Sijoitusanalyysit ovat erityisen tärkeitä sijoittajille, sillä heidän sijoituspäätöksensä perustuvat monesti näihin analyysihin. (Salmi 2020, 124.)

Tilinpäätöksen oikaisut

Koska tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on vertailla eri vuosia ja yrityksiä, tarvitaan sitä varten joskus tuloslaskelman ja taseen oikaisuja. Oikaisujen tavoitteena on saada mahdollisimman vertailukelpoinen ja oikea kuva liiketoiminnan suuruudesta, kannattavuudesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöshetkellä. Oikaisut helpottavat esimerkiksi edellisiin vuosiin vertailua analyysissä, kun tiedot jokaiselta vuodelta ovat yhdenmukaisia. (Yritystutkimus ry 2011, 17, 31.)

Tilinpäätöksen periaatteet on määritelty kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevassa lainsäädännössä. Se kuitenkin jättää harkinnanvaraa yritysjohdolle tehdä valintoja tilinpäätöksen suhteen, jotta toimialan tai yrityksen erityispiirteet tulevat esiin ja tilinpäätöksen tietojen arvo olisi mahdollisimman suuri. Tilinpäätöksen oikaisujen osalta keskeisiä asioita ovat laajuus-, arvostus- ja jakotuskysymykset. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2019, 103–104.)

Tuloslaskelman oikaisu tehdään yleensä sen vuoksi, että tuloksesta saadaan mahdollisimman säännöllisen, jatkuvan ja ennustettavan liiketoiminnan tuloksen mukainen. Virallinen tilinpäätöksessä ilmoitettu tulos ei välttämättä anna oikeaa kuvaa tulossuunnittelun vuoksi. Oikaistu tuloslaskelma on hieman erilainen verrattuna viralliseen kirjanpitoasetuksen mukaiseen tuloslaskelmaan (kuva 2). (Salmi 2020, 144–145.)

Kululajikohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi
LIKEVAIHTO
Liiketoiminnan muut tuotot
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ
Aine- ja tarvikekäyttö
Ulkopuoliset palvelut
Henkilöstökulut
Laskennallinen palkkorjaus
Liiketoiminnan muut kulut
Valmisteveraston lisäys/vähennys
KÄYTTÖKATE
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvon alentumiset
LIKETULOS
Tuotot osuiksista ja muista sijoituksista
Muut korko- ja rahoitustuotot
Korkokulut ja muut rahoituskulut
Kurssierot
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvon alentumiset
Välittömät verot
NETTOTULOS
Satunnaiset tuotot
Satunnaiset kulut
KOKONAISTULOS
Poistoeron lisäys/vähennys
Vapaaehtoisten varauksen lisäys/vähennys
Laskennallinen palkkorjaus
Käyvän arvon muutokset
Muut tuloksen oikaisut
TIILKAUDEN TULOS

Kuva 2. Kululajikohtaisen tuloslaskelman tilinpäätösanalyysi (Yritystutkimus ry 2011, 14.)

Oikaistussa tuloslaskelmassa liikevaihtona huomioidaan ainoastaan varsinaisesta liiketoiminnasta saadut tuotot. Mikäli yrityksellä on ollut olennaisia tai kertaluonteisia liiketoiminnan muita tuottoja, siirretään ne satunnaisiin tuottoihin ja niiden hankkimisesta johtuneet kulut satunnaisiin kuluihin. Oikaistussa tuloslaskelmassa on myös kohta aine- ja tarvikekäyttö, joka saadaan, kun vähennetään virallisen tuloslaskelman aine- ja tavaraostoista varastojen lisäys tai lisätään varastojen vähennys. (Yritystutkimus ry 2011, 17–19.)

Palkkoja käsitellään eri tavalla riippuen yhtiömuodosta. Opinnäytetyön toimeksiantajayritys on yhtiömuodoltaan yksityinen elinkeinonharjoittaja, joten omistajan palkka ei sisälly viralliseen tuloslaskelmaan. Palkkorjaus suositellaan tehtäväksi, jos omistajan työpanos on ilmeinen eikä se

ilmene tuloslaskelmasta. Yksityisen elinkeinonharjoittajan kohdalla työpanos on ilmeinen eli palkkakuluihin tulee tehdä laskennallinen palkkakorjaus. (Yritystutkimus ry 2011, 20.)

Korko- ja rahoitustuottojen sekä -kuluja kurssivoitot ja kurssitappiot oikaistaan yleensä myös oikaistussa tuloslaskelmassa kohtaan kurssierot. Ne eivät kuitenkaan koske toimeksiantajayritystä. Veroihin tehtävä oikaisu koskee veronpalautuksia tai maksettuja lisäveroja. Ne siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kohtaan satunnaiset tuotot tai kulut. (Yritystutkimus ry 2011, 24–25.)

Taseen oikaisussa on tarkoitus oikaista ne erät, joilla ei ole tulontuottamiskykyä, ja merkitä näkyviin ne varallisuuserät, joita ei ole merkitty taseeseen. Velat merkitään oikaistussa taseessa takaisinmaksuajan mukaisesti lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen. Varojen ja velkojen nettokorjauksilla oikaistaan omaa pääomaa, sillä oma pääoma kasvaa todellisen varallisuuden lisääntyessä tai toisinpäin. (Salmi 2020, 154.)

Vastaavaa-puolelta korjataan pois esimerkiksi aineettomiin hyödykkeisiin merkityt menot, joihin ei liity tulo-odotuksia. Aineellisten hyödykkeiden tasearvoa ei yleensä oikaista. Pienillä yrityksillä taseelta voi löytyä omistajilta saamia, jotka ovat kuin yksityiskäyttöä eikä niitä olla maksamassa takaisin. Kaikilla erillä, joilla on muutettu varallisuuden arvoja, täytyy myös oikaista omaa pääomaa. (Salmi 2020, 154–156.)

Taseen oikaiseminen on yleensä paljon vaikeampaa, kuin tuloslaskelman, sillä taseen luonne on niin erilainen ja tilinpäätös ei tarjoa perusteita oikaisun teolle. Taseeseen on myös mahdollista merkitä varoiksi sellaisia aineettomia hyödykkeitä, joilla ei ole varmuutta tulontuottokyvystä. Yrityksen taseella voi siis olla paljon eriä, joiden tulontuottamiskyvystä ei voida olla varmoja, mikä tekee myös oikaisusta haastavamman. (Salmi 2020, 158.)

3.2 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysissä tunnusluvut voidaan jakaa esimerkiksi kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuihin. Kannattava, vakavarainen sekä hyvän maksuvalmiuden omaava yritys on taloudellisesti hyvässä tilanteessa. (Salmi 2020, 132–133.)

Kannattavuus

Kannattava yritys saa enemmän tuottoja kuin käyttää resurssejaan eri kuluihin. Kannattavuus on yrityksen yksi tärkeimmistä toimintaedellytyksistä ja se kertoo, kannattaako yritystoimintaa jatkaa. (Alma Talent n.d.)

Kannattavuutta mitattaessa otetaan huomioon se, kuinka tehokkaasti yritys on käyttänyt resursseja tulojen tuottamiseen ja omaisuserien saamisen lisäämiseen. Tässä on tärkeää keskittyä siihen, että otetaan huomioon kulutetut resurssit, suhteellinen koko sekä osakkeenomistajien tarjoama oman pääoman määrä. Eli toisin sanoen, vaikka tulosta pidetäänkin tärkeänä mittarina kannattavuuden osalta, se ei vielä välttämättä kerro siitä kaikkea, koska aiemmin mainitut asiat täytyy ottaa siinä huomioon. (Bettner 2014, 51–52.)

Kannattavuuden tunnusluvut jaetaan liikevaihtoon suhteutettuihin katemittareihin sekä pääomaan suhteutettuihin tuottomittareihin. Liikevaihtoon suhteutettuja tunnuslukuja tilinpäätösanalyysissa ovat esimerkiksi käyttökateprosentti, rahoitustulosprosentti, liiketulosprosentti sekä nettotulosprosentti. Pääomaan suhteutettuja tuottomittareita tässä työssä ei käsitellä. Liiketoiminnan suuruudesta kertoo yrityksen liikevaihto sekä liikevaihdon muutoksen tunnusluku. (Alma Talent n.d.)

Liikevaihto ja liikevaihdon muutos

Liikevaihto kertoo yrityksen liiketoiminnan koon. Liikevaihdon muutos kertoo yrityksen liiketoiminnan kehityksestä, ja sen avulla voidaan myös tarkastella myynnin kehittymistä. (Alma Talent n.d.) Liikevaihdon muutos lasketaan alla olevalla kaavalla ja se ilmoitetaan prosentteina.

$$\text{Liikevaihdon muutos, \%} = \frac{\text{Liikevaihto (12 kk)} - \text{liikevaihto edellisellä kaudella (12 kk)}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella (12 kk)}} \times 100$$

Kaava 1. Liikevaihdon muutos, % (Yritystutkimus ry 2011, 100.)

Käyttökate-%

Käyttökate saadaan laskettua, kun oikaistun tuloslaskelman liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentin avulla saadaan tietää yrityksen liiketoiminnan tulos ennen poistoja ja rahoituseriä. (Yritystutkimus ry 2017, 64.)

$$\text{Käyttökate, \%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 2. Käyttökate, % (Yritystutkimus ry 2017, 64.)

Käyttökateprosentille on vaikeaa antaa ohjearvoja, sillä se riippuu niin paljon toimialasta ja pääomarakenteesta. Käyttökateprosenttia arvioidessa vertaillaan sitä muihin alalla toimiviin yrityksiin sekä tarkastellaan edellisten vuosien käyttökateen kehitystä. Lisäksi arvioidaan käyttökateen riittävyttä esimerkiksi lainanhoitokulujen ja investointien näkökulmasta. (Alma Talent n.d.) Palvelualalla käyttökateprosentti on hyvä, mikäli se liikkuu 5–15 % välillä (Salmi 2020, 168).

Vaadittavaan käyttökateen määrään vaikuttaa muun muassa yrityksen velkojen määrä sekä käyttöomaisuuden määrä eli poistot. Kun kannattavuutta arvioidaan käyttökateen avulla, on tärkeää vertailla useampia vuosia kerralla sekä tehdä myös toimialan sisäistä vertailua. (Rantalainen 2021.)

Liiketulos-%

Liiketulos kertoo, kuinka paljon tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Liiketulos on ensimmäinen välitulos virallisessa tuloslaskelmassa. Tunnusluvussa huomioidaan myös yrityksen poistot ja arvonalennukset. Liiketulosprosentin avulla voidaan esimerkiksi vertailla saman alan yrityksiä toisiinsa niin, että rahoituskuluilla ei ole siinä vaiheessa merkitystä. Toisin sanoen tässä tunnusluvussa ei huomioida sitä, kuinka velat tai velattomuus vaikuttavat yrityksen kannattavuuteen. (Alma Talent n.d.)

$$\text{Liiketulos, \%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 3. Liiketulos, % (Yritystutkimus ry 2017, 64.)

Liiketulosprosentille ei ole määritelty tarkkoja ohjearvoja, mutta sen hyvyys riippuu yrityksen velan sekä oman pääoman määrästä. Mitä enemmän vierasta pääomaa yrityksellä on, sitä korkeampaa liiketulosprosenttia odotetaan. Negatiivinen liiketulosprosentti kertoo yrityksen ajautuneen operatiivisiin vaikeuksiin. (Alma Talent n.d.) Liiketulosprosentille on kuitenkin olemassa seuraavat ohjeelliset arvot Yritystutkimuksen neuvottelukunnan mukaan:

Hyvä	> 10 %
Tyydyttävä	5–10 %

Heikko	< 5 %
--------	-------

Taulukko 1. Liiketusprosentin ohjeavot (Salmi 2020, 169.)

Nettotulos-%

Nettotulosprosentti ottaa huomioon edellisen tunnusluvun kohdalla mainitut rahoituskulut, eli kertoo yrityksen kannattavuuden myös ne ja verot huomioiden. Nettotulos lasketaan lisäämällä liiketulokseen rahoitustuotot ja vähentämällä rahoituskulut sekä verot. (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

Nettotulos kertoo yleensä sen, mitä yrityksen omistajille jää käteen tilikauden tuloksesta. Siinä ei kuitenkaan ole vielä huomioitu oikaistun tuloslaskelman satunnaisia eriä ja tilinpäätössiirtoja. (Alma Talent n.d.) Kannattavuuden kannalta ajateltuna nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yritystoimintaa voidaan pitää kannattavana. (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

$$\text{Nettotulos, \%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 4. Nettotulos, % (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

Rahoitustulos-%

Rahoitustulos saadaan, kun lisätään nettotulokseen poistot ja arvonalentumiset. Rahoitustuloksella yrityksen pitäisi kattaa vielä lainojen lyhennykset, investoinnit, käyttöpääoman lisäykset sekä yksityisnostot. (Yritystutkimus ry 2017, 65.) Rahoitustulos kertoo siitä, kuinka varsinainen liiketoiminta tuottaa tulo-rahoitusta. Rahoitustulos tunnuslukuna kiinnostaa eniten rahoittajia. (Alma Talent n.d.)

$$\text{Rahoitustulos, \%} = \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kaava 5. Rahoitustulos, % (Yritystutkimus ry 2017, 65.)

Rahoitustulokselle ei ole määritelty ohjearvoja, mutta erityisesti toimialoittain lukua voidaan vertailla yritysten kesken. Rahoitustuloksen tulisi olla positiivinen lyhyelläkin aikavälillä, sillä mikäli rahoitustulos on negatiivinen, rahaa ei ole riittänyt esimerkiksi yksityisnostoihin tai lainanlyhennyksiin. (Alma Talent n.d.)

Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan yleensä yrityksen pääomarakennetta. Mitä enemmän pääoma koostuu vieraasta pääomasta, sitä huonompi on yrityksen vakavaraisuus ja sitä suurempi rahoitusriski yrityksellä on. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 162.) Hyvä kannattavuus ei riitä pelkäämään pitämään yritystä pinnalla, vaan rahoitukselliset velvoitteet täytyisi myös kyetä kattamaan. Vakavarainen yritys saa maksettua esimerkiksi lainojen lyhennykset ilman, että siitä syntyy taloudellista haittaa toiminnalle. (Alma Talent n.d.)

Vakavaraisuus tarkoittaa sitä, että yritys kykenee suoriutumaan pitkän aikavälin velvoitteistaan. Erityisesti pitkäaikaista lainaa haettaessa vakavaraisuustunnusluku otetaan huomioon ja se kiinnostaa erityisesti luotonantajaa siinä tilanteessa. Vakavaraisuus kertoo, onko yrityksellä yhtään joustavuutta sen rahoituksessa ja onko rahoitusasema terve. (Leppiniemi, Leppiniemi & Kaisanlahti 2021.)

Vakavaraisuutta tarkastellaan tunnuslukuanalyysissä rahoitusrakenteen näkökulmasta. Yrityksen rahoitusrakenteeseen liittyviä tunnuslukuja ovat muuan muassa omavaraisuusaste sekä suhteellinen velkaantuneisuus eli velkaprosentti. (Alma Talent n.d.)

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusasteella mitataan sitä, kuinka vakavarainen ja tappionsietokykyinen yritys on. Sillä mitataan myös sitä, kykeneekö yritys selviytymään pitkän aikavälin sitoumuksistaan eli esimerkiksi pitkäaikaisista lainoista. (Yritystutkimus ry 2011, 66.) Tunnusluku kertoo, kuinka paljon yrityksen varallisuudesta on omaa pääomaa. Mitä korkeampi omavaraisuusaste, sitä vakavarampi yritys on. (Alma Talent n.d.)

Omavaraisuusaste kuvaa sitä, kuinka paljon yrityksellä on niin kutsuttua puskuria mahdollisia tappioita vastaan. Mikäli nämä puskurit ovat liian alhaiset, voi yksikin huono vuosi ajaa yrityksen toiminnan alas. Matala omavaraisuusaste on suuri riski, jos yrityksen kannattavuus laskee. Mikäli kannattavuus on kuitenkin kohtuullinen eikä tappiota synny, yritys voi tulla toimeen myös matalalla omavaraisuusasteella. Taantumisen iskiessä vaarassa ovat aina ne yritykset, joiden omavaraisuusaste on matala. Omavaraisuusasteeseen vaikuttaa myös yrityksen ikä, sillä tavallisesti nuoremmat yritykset ovat velkaantuneempia kuin vanhemmat. (Alma Talent n.d.)

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Kaava 7. Omavaraisuusaste, % (Yritystutkimus ry 2017, 69.)

Alma Talent tunnuslukuoppaan viitteelliset ohjearvot omavaraisuusasteelle ovat:

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35–50 %
Tyydyttävä	25–35 %
Välttävä	15–25 %
Heikko	alle 15 %

Taulukko 2. Omavaraisuusasteen ohjearvot (Alma Talent n.d.)

Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus tarkastelee velkojen merkitystä yritykselle sekä vieraan pääoman rasiudesta yrityksen toiminnalle. Se kertoo, kuinka paljon velkaa on suhteutettuna liikevaihtoon. (Leppiniemi ym. 2021.)

Mikäli yrityksellä on korkea suhteellinen velkaantuneisuus, se edellyttää heiltä myös hyvää liike-tulosta, että vieraan pääoman velvoitteista selvittää. Lukua voidaan vertailla luotettavasti aino-astan samalla toimialalla toimivien yritysten kesken. (Alma Talent n.d.) Vakavaraisuuden tunnuslukua voidaan arvioida esimerkiksi sen kautta, kuinka paljon velkojenhoidon jälkeen jää liikkumavaraa esimerkiksi investoinneille (Leppiniemi ym. 2021).

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus, \%} = \frac{\text{Taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Kaava 8. Suhteellinen velkaantuneisuus, % (Yritystutkimus ry 2017, 70.)

Yritystutkimusneuvottelukunnan mukaan suhteelliselle velkaantuneisuudelle on olemassa seuraavat ohjearvot:

Hyvä	alle 40 %
Tyydyttävä	40–80 %
Heikko	yli 80 %

Taulukko 3. Suhteellisen velkaantuneisuuden ohjearvot (Yritystutkimus ry 2017, 70.)

Maksuvalmius

Maksuvalmius kertoo yrityksen kyvystä saada maksetuksi kaikki sen maksut ajallaan ja edullisimmalla tavalla (Yritystutkimus ry 2011, 71). Maksuvalmius eli likviditeetti tarkoittaa rahojen riittävyyttä jokaisessa hetkessä. Likvidit eli heti käytössä olevat varat kuvaavat yrityksen valmiutta sen eri maksuvelvoitteisiin. (Leppiniemi ym. 2021.) Esimerkiksi käteisalennusten hyväksi käyttäminen ostojen maksussa on mahdollista hyvän maksuvalmiuden ansiosta (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 164). Jos yritys ei kykene maksamaan ostojaan tai palkkojaan, se voi ajautua maksukyvyttömäksi ja pahimmillaan jopa konkurssiin (Alma Talent n.d).

Tilinpäätöstiedot eivät kuitenkaan ole maksuvalmiuden arvioinnissa välttämättä paras perusta ajankohtaiselle tiedolle maksuvalmiudesta, sillä tase kertoo vain tietyn päivän tilanteen ja tuloslaskelma taas koko vuoden tilanteen. Tilanteet voivat muuttua nopeasti ja yllättäviä menoja voi ilmetä. Yleistä rahojen riittävyyttä voidaan kuitenkin arvioida tilinpäätöstietojen perusteella. (Leppiniemi ym. 2021.)

Yrityksen maksuvalmiudesta voidaan saada pelkästään jo tasetta tarkastelemalla yleiskuva. Taseen vastattavaa-puolelta löytyvät lyhytaikainen vieras pääoma ja vastaavaa-puolelta taas rahojen ja pankkisaamisten määrä. Kun näitä verrataan, voidaan saada hyvä lähtökohta yrityksen maksuvalmiuden tarkastelulle. (Leppiniemi ym. 2021.)

Maksuvalmiuden tunnuslukuja ovat esimerkiksi Quick ratio sekä Current ratio, jotka kuvaavat lyhyen ajan velanhoitokykyä ja sitä, kuinka suuren osan yritys voisi maksaa lyhytaikaisista veloistaan, mikäli yritystoiminta yllättäen loppuisikin. Maksuvalmiuden muita tunnuslukuja ovat erilaiset kiertonopeusmittarit, mutta niitä ei käsitellä tässä työssä. (Rantalainen 2021.)

Quick ratio

Tunnusluku Quick ratio eli niin kutsuttu happotesti vertaa rahoitusomaisuuden määrää lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Yrityksen maksuvalmiutta pidetään hyvänä, mikäli rahoitusomaisuus riittää kattamaan lyhytaikaisen vieraan pääoman eli vuoden sisällä maksettavan velan määrän. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 164–165) Tunnusluvun avulla selviää yrityksen rahoituspuskurit sekä kassavalmius. Rahoituspuskuria pitäisi olla, jotta yritys voi varautua yllättäviin menoihin. (Alma Talent n.d.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

Kaava 9. Quick ratio (Yritystutkimus ry 2017, 74.)

Alma Talent tunnuslukuoppaan mukaiset viitteelliset ohjearvot Quick ratiolle ovat:

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1–1,5
Tyydyttävä	0,5–1
Välttävä	0,3–0,5
Heikko	alle 0,3

Taulukko 4. Quick ration ohjearvot (Alma Talent n.d.)

Current ratio

Current ratio -tunnusluku kertoo yrityksen maksuvalmiudesta tilinpäätöshetkellä. Tunnusluku vertaa nopeaksi rahaksi muutettavia omaisuuseriä lyhytaikaisiin velkoihin. Mikäli maksuvalmius on huono, yrityksellä voi olla maksuhäiriöitä ja paljon erääntyneitä maksuja sekä viivästyskorkoja. (Alma Talent n.d.)

Current ratiossa tarkastellaan maksuvalmiutta hieman pidemmässä perspektiivissä kuin Quick ratiolla, koska siinä huomioidaan myös vaihto-omaisuus nopeasti rahaksi muutettavissa erissä. Tämän tunnusluvun tarkastelussa kiinnitetään yleensä huomioita erityisesti sen kehittymiseen. (Alma Talent n.d.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Kaava 10. Current ratio (Yritystutkimus ry 2017, 75.)

Alma Talent tunnuslukuoppaan mukaiset viitteelliset ohjearvot Current ratiolle ovat:

Erinomainen	yli 2,5
Hyvä	2–2,5

Tyydyttävä	1,5–2
Välttävä	1–1,5
Heikko	alle 1

Taulukko 5. Current ration ohjearvot (Alma Talent n.d.)

3.3 Kassavirta-analyysi

Tuloslaskelma ja tase ovat tärkeimpiä tilinpäätösanalyysin lähteitä, kun arvioidaan yrityksen taloudellista tilaa. Niiden antama tieto rahavirroista ja kassan määrästä on kuitenkin rajallinen, joten sitä varten voidaan laatia erillinen kassavirta-analyysi. Yrityksen kyky tuottaa rahavirtaa on yksi yrityksen tärkeimmistä toiminnan ja jatkuvuuden edellytyksistä. (Salmi 2020, 235–236.)

Rahavirta tarkoittaa yrityksen kassaan tulevaa ja sieltä lähtevää rahan määrää. Yrityksillä voidaan ajatella olevan kolme erilaista rahavirtaa; liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtaa. Kassavirtalaskelman lopputuloksena selviää rahavarojen muutos sekä niiden määrä kauden alussa ja lopussa. (Salmi 2020, 237.)

Kassavirtalaskelma (kuva 3) on vähennyslaskumuodossa esitetty laskelma, jossa selviää, miten myyntituotot ovat riittäneet eri kulujen kattamiseen ja onko rahoitusta hoidettu vieraalla vai omalla pääomalla. Mikäli tuottoja on jäänyt ylijäämäksi asti, laskelma osoittaa, mihin tämä mahdollinen ylijäämä on käytetty. Kassavirta-analyysin perustana voidaan käyttää oikaistua tuloslaskelmaa ja virallista tasetta. (Yritystutkimus ry 2011, 52.)

Kassavirtalaskelmasta ilmenee niin kutsuttuja välituloksia, joiden perusteella voidaan analysoida kassavirran riittävyyttä menojen kattamiseen tai ylijäämän käyttöä tiettyyn tarkoitukseen. Ensimmäisenä kassavirtalaskelmasta saadaan selville käyttökate. Käyttökate kuvaa kannattavuutta, ja sitä käsitelläänkin jo tunnuslukuanalyysissä enemmän. (Yritystutkimus ry 2011, 53.)

Kun käyttökatteesta vähennetään tai lisätään toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys ja pakolliset varaukset, saadaan selville toimintajäämä eli varsinaisen toiminnan tuottama kassavirta. Toimintajäämästä selviää jäljellä olevien myyntitulojen määrä, kun liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot on saatu maksettua. Toimintajäämän tulisi olla positiivinen, jotta yrityksen toiminta olisi kannattavaa ja maksuvalmius kunnossa. (Yritystutkimus ry 2011, 57.)

Seuraavaksi laskelmasta ilmenee rahoitusjäämä, joka kertoo yrityksen maksukykyisyydestä juoksevien maksujen suhteen tilikaudella. Mikäli rahoitusjäämä on positiivinen, yritys on pystynyt suoriutumaan ainakin osittain investoinneistaan ja velkojenlyhennyksistään tulorahoituksella. Negatiivinen rahoitusjäämä kertoo yrityksen velkaantumisen kasvusta. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

Seuraavaksi laskelmasta saadaan selville investointijäämä. Sen ollessa positiivinen, yrityksen liikevoiton tulot ovat riittäneet investointeihin, eikä niitä varten ole täytynyt nostaa lisää lainaa. Investointijäämän jälkeen laskelmasta ilmenee rahavarojen muutos, sekä se, mihin ylijäämät on käytetty. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

Pelkkä jäämien tarkastelu ei anna riittävää kuvaa yrityksen tulorahoituksen riittävyydestä. Kassavirtalaskelmia olisi hyvä olla monen vuoden ajalta tarkasteltavissa, jotta voitaisiin muodostaa luotettavampi kokonaiskuva ja laskea esimerkiksi keskiarvoja eri vuosien osalta. Jäämille ei ole olemassa tavoitearvoja, mutta juuri monen eri vuoden laskelmia tarkastelemalla voidaan havaita niiden kehittymisen suuntaa. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

KASSAVIRTALASKELMA	
Liiketulos	
+ Poistot ja arvonalentumiset	
= Käyttökate	
-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys	
= Toimintajäämä	
+ Rahoitustuotot	
- Rahoituskulut	
- Verot	
+/- Satunnaiset tuotot/kulut	
= Rahoitusjäämä	
-/+ Investoinnit (netto)	
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh	
= Investointijäämä	
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lis/väh	
+/- Pääomalainojen lisäys/vähennys	
+/- Oman pääoman maksullinen lis/väh (pl. Osingonjako)	
- Osingonjako/yksityiskäyttö	
-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys	
= Rahavarojen muutos	
+ Rahavarat tilikauden alussa	
- Rahavarat tilikauden lopussa	
= 0	

Kuva 3. Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus ry 2011, 53.)

4 Tilinpäätösanalyysi Yritys X

Tilinpäätösanalyysin toimeksiantajana toimii kajaanilainen parturi-kampaamo, jonka toiminta-alue sijoittuu Kajaaniin. Asiakkaille on tarjolla parturi-kampaamopalveluiden lisäksi erilaisia hiusten oheistuotteita. Yritys on kooltaan mikroyritys kirjanpitolain kokojen mukaisesti. Yritys on ollut toiminnassa jo vuodesta 1994. Yritysmuoto on yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi.

Tämän tilinpäätösanalyysin tavoitteena on tutkia toimeksiantoyrityksen taloudellista tilannetta sekä sen kehittymistä viimeisen neljän vuoden aikana. Tavoitteena on myös, että toimeksiantaja oppisi itsekin hyödyntämään tilinpäätösanalyysia oman yrityksensä toiminnassa ja osaisi lukea tilinpäätöstä paremmin.

Tämä tilinpäätösanalyysi toteutetaan tutkimalla Yritys X: n tilinpäätöksiä vuosilta 2017–2020 ja laskemalla tilinpäätösinformaation perusteella tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja. Analyysissa lasketaan myös vuoden 2017 tunnuslukuja, sillä kyseisen vuoden tiedot löytyvät vertailutietona vuoden 2018 tilinpäätöksestä. Tunnuslukujen avulla tarkastellaan toimeksiantajan kannattavuutta, vakavaraisuutta sekä maksuvalmiutta.

Tunnuslukuja vertaillaan työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämän Toimiala Online -palvelun avulla toisiin saman alan yrityksiin käyttäen vertailutietona alaa 96021 Parturit ja kampaamot. Toimiala Online tiedot perustuvat Finnveran tilinpäätöstilastoihin. (TEM-tilastopalvelu n.d.) Tunnuslukujen toimialan mediaani tarkoittaa tarkastelujoukon keskimmäistä lukua, jonka molemmilla puolilla on yhtä monta tekijää. Toimialan yläkvartiili tarkoittaa sitä neljänneistä, jonka arvot ovat samat tai suuremmat ja alakvartiili kertoo sen neljänneksen, jonka arvot ovat pienemmät tai samat.

Tuloslaskelman ja taseen oikaisut

Tilinpäätösanalyysiä varten tarkasteltiin toimeksiantoyrityksen tuloslaskelmia ja taseita mahdollisten oikaisujen kannalta. Tuloslaskelmaa päätettiin oikaista, että siitä saadaan mahdollisimman vertailukelpoinen muiden saman toimialan yritysten kanssa. Toimeksiantoyrityksen tasetta ei oikaistu mitenkään, sillä taseessa ei ollut mitään oikaistavaa.

Tuloslaskelmat oikaistiin tilinpäätösanalyysin mukaisiksi tuloslaskelmiksi (kuva 2), niin että niistä on helppoa laskea tunnusluvut. Osassa toimeksiantoyrityksen tilinpäätöksissä tuloslaskelma oli tehty mikroyritysten lyhennettynä versiona, eli ensimmäisenä tuloslaskelmasta löytyy bruttotulos, joka sisältää liikevaihdon lisäksi hankinnan ja valmistuksen sekä liiketoiminnan muut tuotot.

Ensimmäiseksi oikaistiin tuloslaskelmaa niin, että pelkkä liikevaihto löytyy ensimmäisenä ja heti sen jälkeen liiketoiminnan muut tuotot.

Tämän jälkeen oikaistuun tuloslaskelmaan laskettiin aine- ja tarvikekäyttö eli aine- ja tavaraostot, joihin on lisätty tai vähennetty varaston lisäys tai vähennys. Tässä kohti tuloslaskelmaa löytyy myös ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut. Isoimpana oikaisuna tuloslaskelmaan on tehty laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjauksen tekeminen on tärkeää erityisesti toiminimen ja henkilöyhtiöiden kohdalla, sillä omistajat nostavat yleensä itselleen palkkaa yksityisnostojen kautta eivätkä ne näy tuloslaskelmassa mitenkään. Erityisesti toiminimen kohdalla omistajan työpanos on ilmeinen, joten palkkakorjaus on senkin vuoksi tärkeä. Palkkakorjaus ei välttämättä ole oikean palkan mukainen, mutta se on tehty Yritystutkimus ry:n ohjeistuksen mukaisesti tuloslaskelmaan.

Tämän jälkeen tuloslaskelmassa päästään käyttökatteeseen ja sen jälkeen erityisiä oikaisuja taseelle ei ole tehty, tehty vain tuloslaskelmat tilinpäätösanalyysin kaavan mukaisesti. Vuoden 2017 tuloslaskelmasta oikaistiin jäännösverot tuloveroista satunnaisiin kuluihin, sillä ne eivät ole joka-vuotisia kuluja. Vuoden 2017 osalta oikaistiin myös rahoitustuotoista osuuskorkoja satunnaisiin tuottoihin, sillä muiden vuosien osalta tällaista rahoitustuottoa ei ollut, joten sen ajateltiin olevan satunnaista tuottoa. Lisäksi vuoden 2020 tilinpäätöksestä oikaistiin liiketoiminnan muista tuotoista saadut koronatuotot satunnaisiin tuottoihin, sillä se ei ole tavanomaista tuloa joka vuosi.

Oikaistut tuloslaskelmat sekä taseet löytyvät liitteistä (liitteet 1–4). Tuloslaskelmia on kaksi kappaletta, sillä vuoden 2018 tilinpäätöksestä löytyy vuoden 2017 tiedot ja vuoden 2020 tilinpäätöksestä löytyy myöskin vuoden 2019 tiedot. Tilinpäätösanalyysin lasketut tunnusluvut löytyvät kuvista 4–13.

4.1 Liikevaihto ja kannattavuus

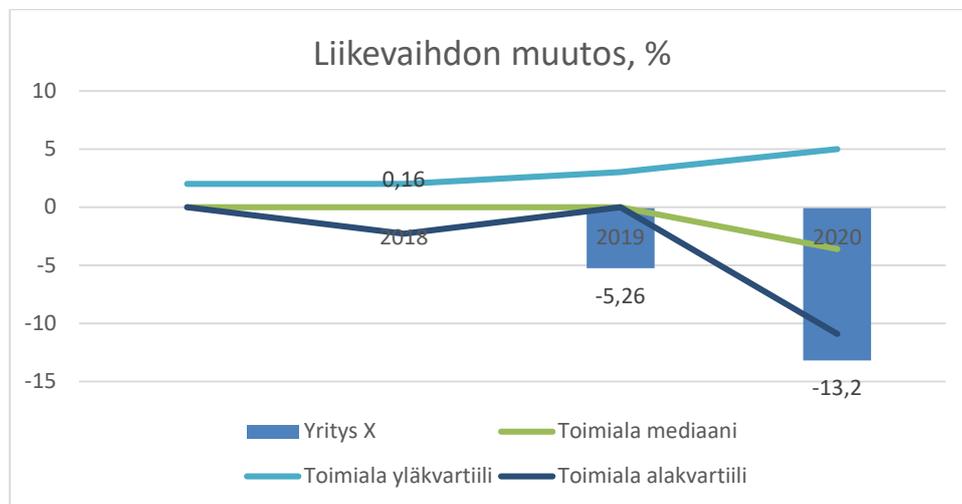
Kannattavuuden tunnuslukuja ovat muun muassa käyttökate-, liiketulos-, nettotulos- ja rahoitus-tulosprosentit. Myös oman pääoman tuotto prosentti on yksi kannattavuuden tunnusluvuista. Kannattavuuden kanssa yhdessä tarkastellaan myös yrityksen kokoa liikevaihdon muutoksen tunnusluvun avulla.

Liikevaihto ja liikevaihdon muutos

Kuva 4. Liikevaihto, €

Kuvasta neljä (4) nähdään toimeksiantoyrityksen liikevaihto viimeisen neljän vuoden ajalta. Yritys on kohtalaisen pieni toimialallaan. Liikevaihto on vuodesta 2017 laskenut joka vuosi hieman vuoteen 2020 mennessä. Erityisesti vuoden 2020 kohdalla liikevaihto on selkeästi laskenut verrattuna kolmeen aiempaan vuoteen. Vuosina 2017-2018 liikevaihto on ollut aika samalla tasolla.

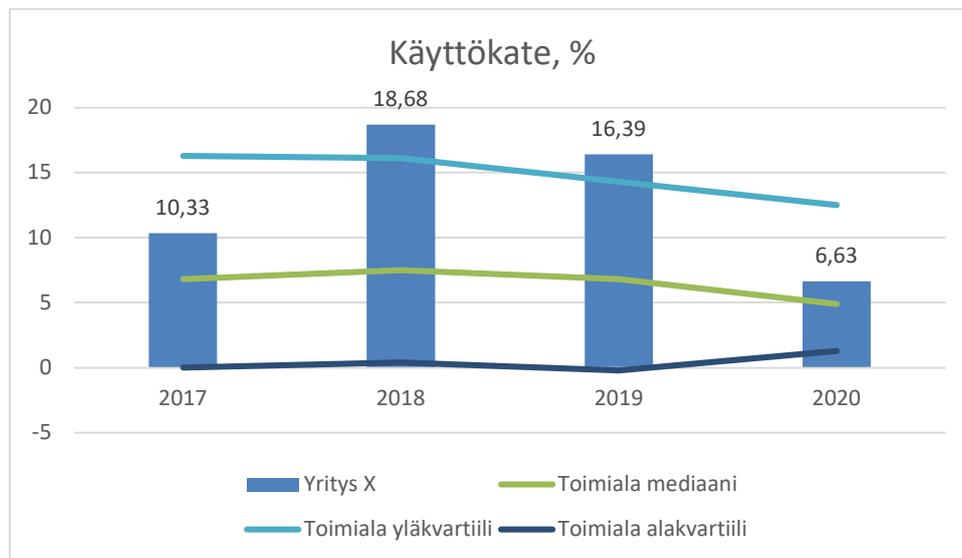
Kuva 5. Liikevaihdon muutos, %

Kuvasta viisi (5) nähdään liikevaihdon muutos prosentteina viimeisen kolmen vuoden ajalta. Vuoden 2017 muutosta ei kuviosta nähdä, sillä vuoden 2016 liikevaihtoa ei sisällynyt tämän työn analysoitaviin tilinpäätöksiin. Kuviosta löytyvät lisäksi parturi- ja kampaamoalan mediaani sekä alaja yläkvartiilit liikevaihdon muutosprosentista. Toimeksiantoyrityksen liikevaihdon muutos on mennyt samansuuntaisesti kuin toimialan alakvartiili erityisesti kahden viime vuoden aikana.

Vuonna 2020 liikevaihdon muutos on ollut jopa enemmän negatiivista kuin toimialan alakvartiililla.

Liikevaihdon muutos on ollut vähän positiivisen puolella tarkasteluvuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017. Vuonna 2019 se on hiukan laskenut ja vuonna 2020 lasku on ollut aikaisempiin kolmeen vuoteen verrattuna paljon suurempi. Liiketoiminnan kehityksen kannalta on siis huono asia, että myyntimäärät ovat laskeneet parin viime vuoden aikana, vuonna 2020 jopa 13 % verran.

Käyttökateprosentti

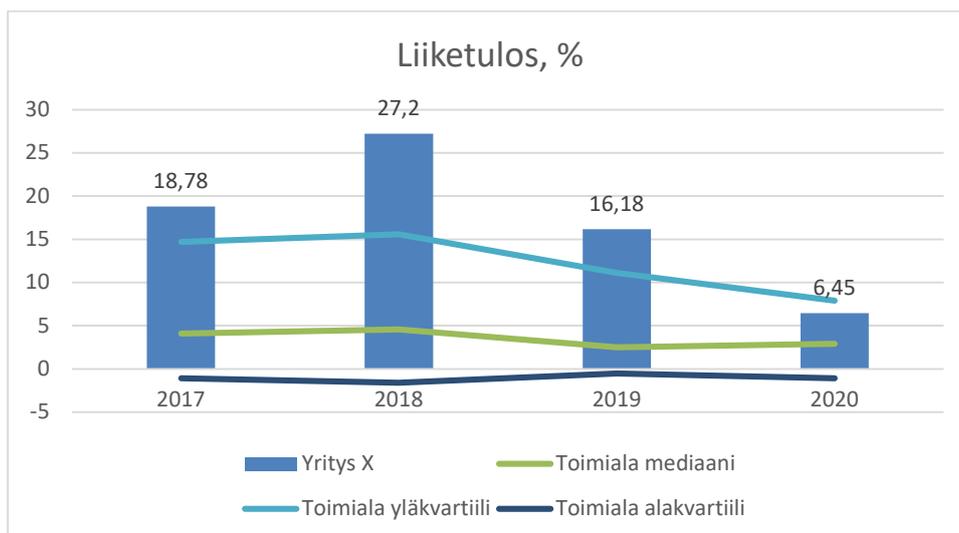

Kuva 6. Käyttökate, %

Kuvasta kuusi (6) nähdään toimeksiantoyrityksen käyttökateprosentti. Käyttökate on sijoittunut viimeisen neljän vuoden aikana toimialan mediaanin yläpuolella joka kerta, vuosina 2018–2019 jopa yli yläkvartiiliin.

Käyttökateprosentti on liikkunut tarkasteluvuosien aikana n. 5–20 prosentin välillä. Vuosina 2018–2019 käyttökateprosentti on ollut yli 15 prosenttia. Palvelualalla hyvä yleistavoite käyttökateprosentille on 5–15 %, eli tunnusluku on koko ajan pysynyt hyvin tuolla tasolla. Yrityksen toiminnan kulujen jälkeen liikevaihdosta on siis jäänyt katetta joka tarkasteluvuotena hyvin jäljelle.

Liiketulosprosentti

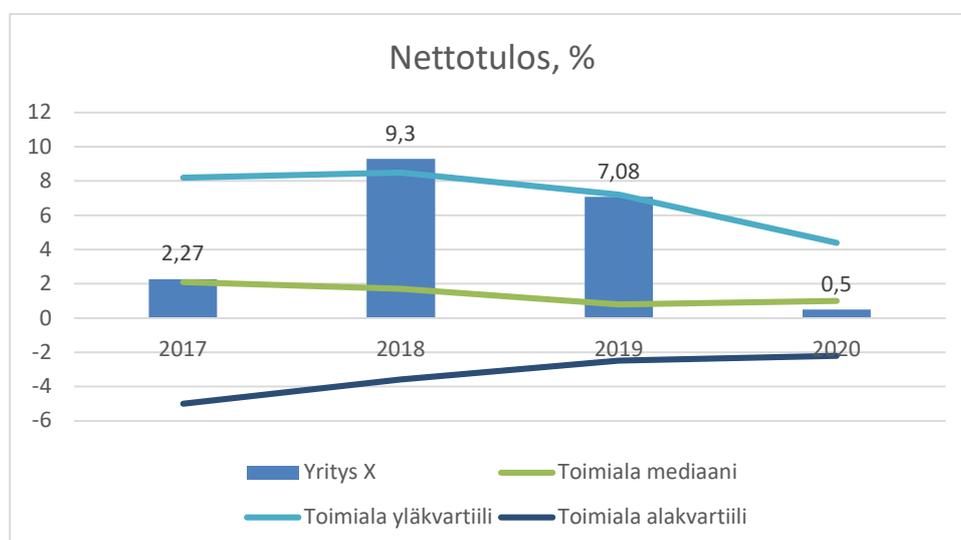

Kuva 7. Liiketulos, %

Kuvasta seitsemän (7) nähdään liiketulosprosentti. Liiketulos on muina vuosina ollut yli toimialan yläkvartiilin, paitsi vuonna 2020. Vuonna 2020 liiketulosprosentti on kuitenkin sijoittunut toimialan mediaanin ja yläkvartiilin välille.

Yritystutkimusneuvottelukunnan mukaan liiketulosprosentti on hyvällä tasolla, mikäli se on yli 10 prosenttia. Muina vuosina tähän onkin päästy, paitsi vuonna 2020 liiketulosprosentti on ollut tyydyttävällä tasolla. Liiketuloksen jälkeen yrityksellä on kuluerinä vielä rahoituskulut sekä verot, joiden erityisesti vuosina 2017–2019 liiketulos on ollut hyvä. Vuoden 2020 osalta rahoituskulujen ja verojen kattamiseen on jäänyt vähemmän tuottoja käytettäväksi.

Nettotulosprosentti

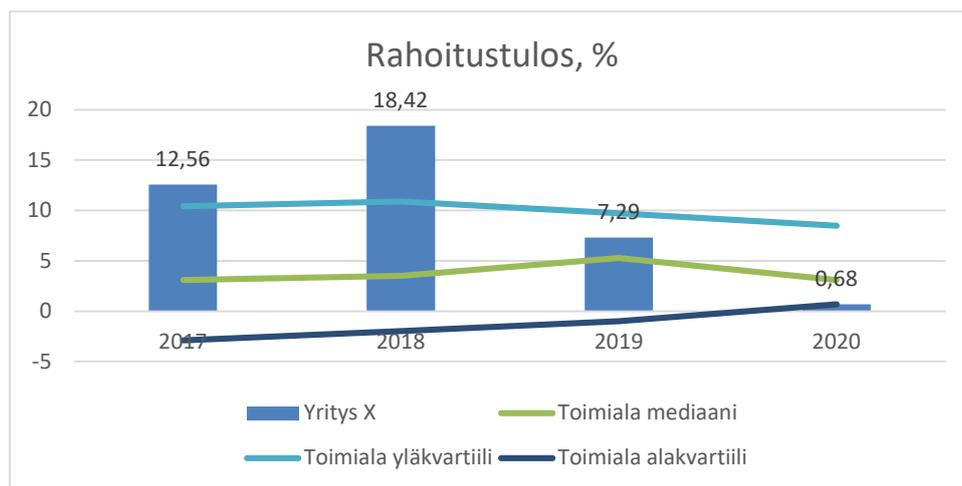

Kuva 8. Nettotulos, %

Kuvasta kahdeksan (8) nähdään nettotulosprosentti verrattuna toimialan mediaaniin, yläkvartiiliin ja alakvartiiliin. Nettotulos on sijoittunut toimialan yläkvartiilin joukkoon vuosina 2018–2019. Vuonna 2017 nettotulos on ollut toimialan mediaanin tasolla ja vuonna 2020 se on sijoittunut toimialan mediaanin ja alakvartiilin väliin.

Nettotulosprosentille ei ollut olemassa ohjearvoja, mutta se on jokaisena tarkasteluvuotena ollut positiivinen, mikä on hyvä asia kannattavuuden näkökulmasta. Vuonna 2020 nettotulos on ollut selvästi muita pienempi, juuri ja juuri positiivinen. Positiivinen nettotulos kertoo siitä, että yritys-toiminta on kannattavaa. Vuonna 2020 kannattavuus on siis ollut nettotuloksen perusteella heikoimmalla tasolla.

Rahoitustulosprosentti

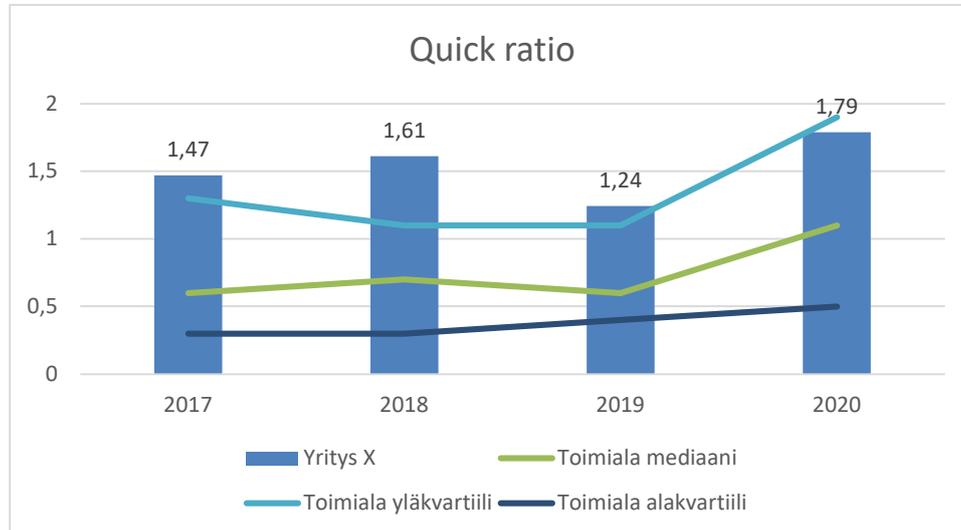
Kuva 9. Rahoitustulos, %

Kuvasta yhdeksän (9) nähdään toimeksiantoyrityksen rahoitustulosprosentti. Vuosina 2017–2018 luku on sijoittunut toimialan yläkvartiilin yläpuolelle. Vuonna 2019 rahoitustulos on ollut toimialan yläkvartiilin ja mediaanin välissä ja vuonna 2020 se on sijoittunut alakvartiilin kohdille.

Rahoitustulokselle ei ollut olemassa tarkkoja ohjearvoja, sen analysoinnissa tärkeintä on toimialaan vertailu. Rahoitustulos on kuitenkin joka vuonna ollut positiivinen, mikä kertoo siitä, että liiketoiminta on tuottanut joka vuosi hyvin tulorahoitusta. Vuonna 2020 rahoitustulos on ollut erityisen matalana, lähempänä nollaa jo.

4.2 Maksuvalmius

Quick ratio

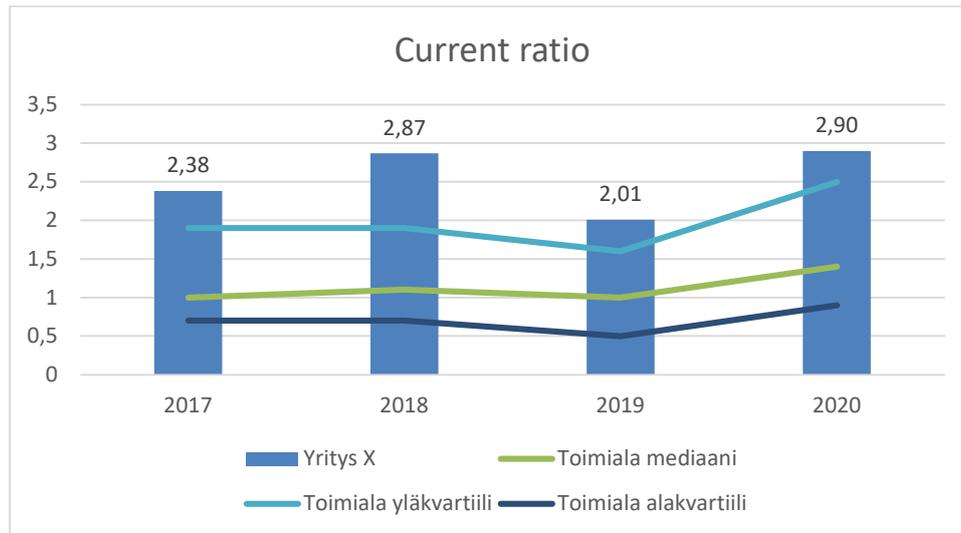

Kuva 10. Quick ratio

Kuvasta 10 nähdään yrityksen maksuvalmiuden tunnusluku Quick ratio. Tarkasteluvuosien aikana se on sijoittunut toimialan muihin yrityksiin verratessa toimialan yläkvartiilin yläpuolelle. Toimialaan verrattuna tunnusluku on siis ollut erittäin hyvällä tasolla ja yrityksen maksuvalmius on hyvä.

Quick ratio on ollut vuosien 2017 ja 2019 kohdalla ohjearvojen mukaisesti hyvän tasolla. Vuosina 2018 ja 2020 se on ollut erinomaisella tasolla.

Current ratio

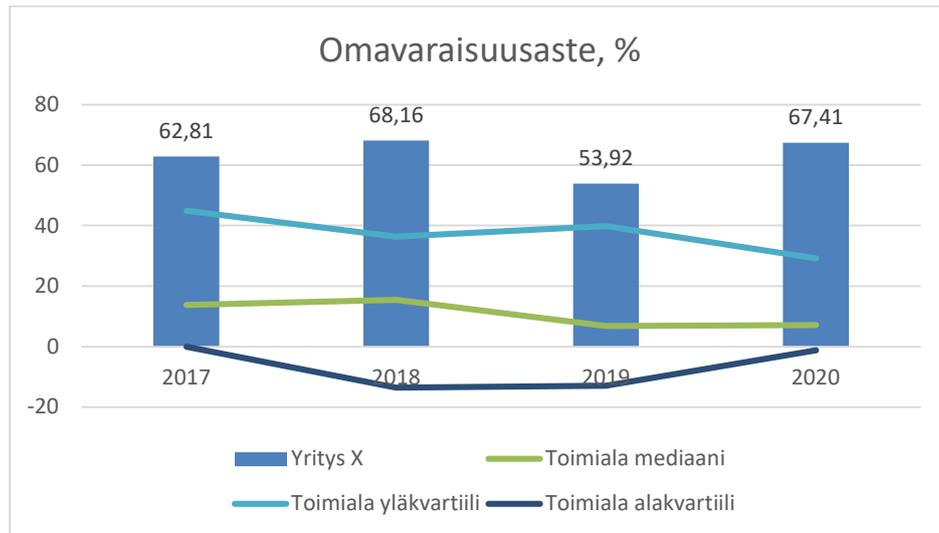
Kuva 11. Current ratio

Kuvasta 11 nähdään yrityksen toinen maksuvalmiuden tunnusluku Current ratio. Se on ollut jokaisena tarkasteluvuotena 2017–2020 toimialan yläkvartiilin yläpuolella. Toimialaan verrattuna yrityksellä on siis ollut myös tämän tunnusluvun mukaan erittäin hyvä maksuvalmiuden tilanne.

Current ration ohjearvoja tarkastellessa huomataan, että vuosina 2018 ja 2020 tunnusluku on ollut erinomaisella tasolla. Vuosina 2017 ja 2019 Current ratio on ollut ohjearvojen mukaan hyvän tasolla. Vuonna 2019 luku on ollut lähellä hyvän ja tyydyttävän rajaa. Nämä luvut kertovat, että maksuvalmius on myös rahaksi muutettava vaihto-omaisuus mukaan laskettuna hyvällä tasolla.

4.3 Vakavaraisuus

Omavaraisuusaste

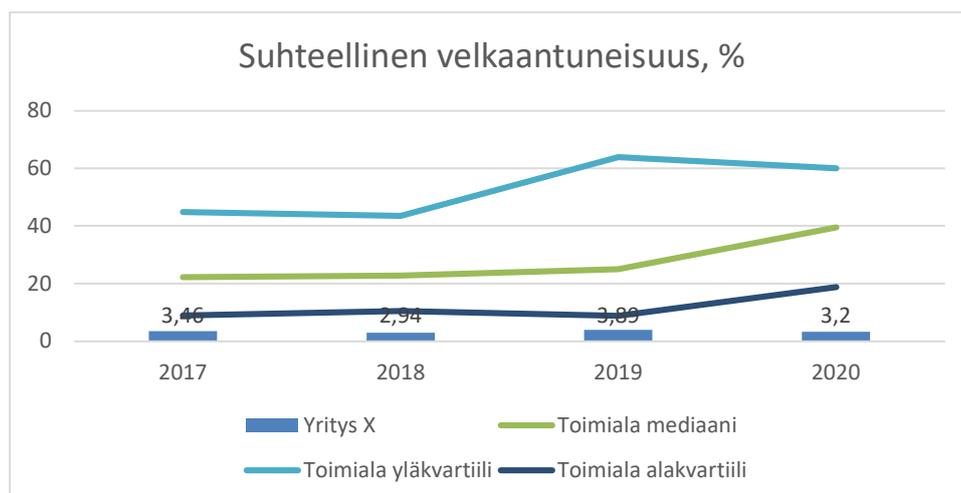

Kuva 12. Omavaraisuusaste, %

Kuvasta 12 nähdään toimeksiantoyrityksen vakavaraisuuden tunnusluku omavaraisuusaste. Omavaraisuusaste on ollut vuosina 2017–2020 hyvinkin yli toimialan yläkvartiilin. Se kertoo siitä, että toimeksiantajalla on hyvin vähän velkaa ja takaisinmaksusta selvitään hyvin.

Yli 50 % omavaraisuusaste kertoo ohjearvojen mukaan erinomaisesta tasosta eli toimeksiantoyrityksellä on todella hyvä tilanne. Hyvä tilanne johtuu siitä, että yrityksellä ei ole pitkäaikaista velkaa ollenkaan maksettavana. Tämä parantaa yrityksen vakavaraisuutta paljon.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Kuva 13. Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Kuvasta 13 nähdään yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus eli velkaprosentti. Yritys on tarkastelujakson aikana sijoittunut toimialavertailussa joka vuosi alle toimialan alakvartiilin suhteellisen velkaantuneisuuden osalta.

Velkaprosentti vaikuttaisi olevan erittäin hyvällä tasolla toimialavertailun perusteella. Tähänkin vaikuttaa se paljon, että yrityksellä ei ole pitkäaikaista velkaa ollenkaan. Lyhytaikaista velkaa on, mutta sitä on myös vähän, mikä tekee sen, että suhteellinen velkaantuneisuus on matalaa eli erittäin hyvällä tasolla.

Myös ohjearvojen mukaan suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin hyvällä tasolla. Ohjearvojen mukaisesti alle 40 prosentin suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä tasolla. Toimeksiantoyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on ollut jokaisena tarkasteluvuotena alle 5 %, mikä kertoo erinomaisesta velkaprosentista.

4.4 Kassavirta-analyysi

Toimeksiantoyritykselle tehty kassavirtalaskelma tehtiin vuosilta 2018–2020 (liite 5), sillä siihen tarvittiin tietoa joka vuoden taseelta alkua- ja lopputilanteesta. Sen vuoksi vuodelta 2017 kaikkia tarvittavia tietoja ei ollut saatavilla.

Kassavirta-analyysi antaa lisää tietoa yrityksen kassavirrasta eli sinne tulevista ja lähtevästä rahan määrästä. Kassavirta-analyysissa arvioidaan eri välituloksia eli käyttökate, toimintajäämää, rahoitusjäämää, investointijäämää sekä rahavarojen muutosta. Kassavirta-analyysissa ei ole huomioituna tilinpäätösanalyysia varten tehtyjä oikaisuja tuloslaskelmassa.

Käyttökate on jokaisena vuonna ollut positiivinen, mikä kertoo siitä, että yrityksellä on jäänyt hyvin rahaa jäljelle muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen. Myös toimintajäämä on positiivinen, mikä tarkoittaa, että rahoitusta on yhä ollut jäljellä lyhytvaikutteisten menojen jälkeen. Toimintajäämässä on huomioituna toiminnallisen käyttöpääoman muutos, jonka laskelma löytyy myös liitteistä (liite 5). Tässä kohti laskelmaa yrityksen kannattavuus ja maksuvalmius näyttävät siis olleen hyvässä tilanteessa.

Rahoitusjäämä jää jäljelle, kun toimintajäämästä on vähennetty rahoitustuotot ja -kulut sekä verot. Myös se on ollut jokaisena tarkasteluvuotena positiivinen, mikä kertoo siitä, että rahoituserät on saatu hyvin katettua tulorahoituksella. Velkaantumista ei ole siis tapahtunut ja maksuvalmius on pysynyt tässä vaiheessa hyvänä.

Seuraavaksi laskelmassa on ilmoitettu investointijäämä, joka onkin sama luku jokaisena vuonna, sillä investointeja ei ole tehty viimeisen kolmen vuoden aikana ollenkaan. Tämän jälkeen on viimeinen osio, mistä nähdään rahavarojen muutos jokaisena vuonna. Loppuosa yrityksen tulorahoituksesta jokaisena vuonna on käytetty yksityiskäyttöön. Rahavarojen muutos on vuosina 2018 ja 2020 ollut alijäämäinen eli rahavarat ovat vähentyneet tilikausien aikana. Vuonna 2019 rahavarojen muutos on ollut ylijäämäinen eli silloin yrityksen rahavarat ovat kasvaneet noin 250 euroa tilikauden aikana.

Kaiken kaikkiaan kassavirta-analyysistä selviää, että tulorahoitus riittää yrityksen eri menoihin hyvin ja loput tulorahoituksesta käytetään yksityiskäyttöön. Investointeja yritys ei ole tehnyt viimeisten vuosien aikana ollenkaan, joten niitä varten ei ole esimerkiksi tarvinnut nostaa lainaa.

4.5 Yhteenveto

Yhteenvetona toimeksiantoyrityksen taloudellinen tilanne on ihan hyvässä tilanteessa. Erityisesti kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut olivat hyviä, vaikka liikevaihto olikin laskenut viimeisen parin vuoden aikana hiukan. Liikevaihto oli laskenut erityisesti vuoden 2020 kohdalla verrattuna muihin vuosiin, mikä voisi johtua Covid19 pandemiasta ja siitä, että kampaamo oli hetken aikaa kiinni vuoden 2020 keväällä. Asiakkaat eivät myöskään välttämättä ole uskaltaneet pahimpaan korona-aikaan käydä edes kampaajalla. Liikevaihdon muutos ei kuitenkaan ole loppujen lopuksi kovin suurta. Kannattavuus on kuitenkin laskenut selvästi vuoden 2020 aikana eri tulosprosenttien mukaisesti.

Kannattavuuden eri tulosten osalta näyttäisi, että toimeksiantoyrityksellä on ollut viimeisten vuosien aikana hyvä tilanne ja yritystoiminta kannattaa. Erityisesti vuosi 2018 vaikuttaisi olleen hyvä vuosi. Vuosi 2020 on näyttäytynyt taas sitten huonompana vuotena.

Vakavaraisuuden osalta yrityksellä on erittäin hyvä tilanne. Koska velkaa ei juurikaan ole, niin muihin toimialan yrityksiin verrattuna yrityksellä ei ole huolta vakavaraisuudestaan. Kassavirta-analyysin mukaisesti yritys käyttää suurimman osan ylijäämästään aina yksityiskäyttöön eli omistajan ”palkkaan”.

Maksuvalmiuden osalta voidaan todeta, että yrityksellä on ollut erittäin hyvä maksuvalmius tarkasteluvuosien aikana. Quick ratio -luvun tulokset olivat jokaisena tarkasteluvuotena joko erinomaisen tai hyvän tasolla ohjearvojen mukaan. Current ratio, joka ottaa huomioon myös vaihto-

omaisuuden rahaksi muutettavana arvona, oli myös hyvällä tasolla. Eli yrityksen likvidointitilanteessa vaihto-omaisuus huomioon ottaen maksuvalmius olisi ollut hyvä.

Kehitysehdotukset

Toimeksiantoyrityksen kannattavuus vaikuttaisi olleen tarkasteluvuosien aikana ihan hyvällä tasolla. Kannattavuuden osalta kehitysehdotuksena toimeksiantajalle voisi olla se, että hän seuraa tunnuslukujen kehittymistä vuosittain ja miettii jotkin tavoitteet tunnuslukuihin, joihin joka vuosi olisi hyvä päästä. Kannattavuus on kuitenkin ollut tunnuslukujen perusteella viime vuosien aikana hyvässä tilanteessa, niin tunnuslukujen osalta voisi miettiä, miten niitä saisi parannettua.

Kannattavuuden osalta seurattava tunnusluku olisi erityisesti nettotulos, sillä se on vuoden 2020 aikana laskenut todella alas. Mikäli nettotulos on negatiivinen, yrityksen kannattavuus on heikkoa. Kannattavuuden parantamiseksi on monia keinoja, esimerkiksi markkinointia voidaan lisätä tai tuotteiden hinnoittelua muuttaa.

Kannattavuutta voitaisiin mitata myös esimerkiksi katetuottolaskelman avulla. Tuotteista voisi myös laskea esimerkiksi tuotekohtaiset myyntikatteet. Myyntikatteen avulla saa tietää tuotekohtaisesta kannattavuudesta. (Rantalainen 2021). Myyntikate saadaan laskettua, kun vähennetään tuotteen myynnistä siihen liittyvät ostot ja lisätään tai vähennetään siihen tuotteen varaston muutos. Myyntikateprosentin saa laskettua seuraavan kaavan avulla, halutessaan myös tätä tunnuslukua voidaan hyödyntää tilinpäätösanalyysissä. (Yritystutkimus ry 2017, 63.) Myyntikatetta voidaan vertailla ainoastaan saman toimialan sisällä (Rantalainen 2021).

$$\text{Myyntikate, \%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Liikevaihdon muutosta toimeksiantaja seuraa varmasti itsekin, mutta tunnusluvun avulla hän saa tietoonsa prosentuaalisen muutoksen. Liikevaihto on muutaman viime vuoden aikana hiukan laskenut, joten sen kehitystä voisi nyt seurata erityisesti, lähtekö se nousemaan edellisiin vuosiin verrattuna.

Vaikka vakavaraisuus näyttäisi olleen yrityksellä erittäin hyvällä tasolla, senkin tunnuslukuja voidaan seurata, erityisesti jos yrityksen lainatilanteeseen tulee muutoksia. Vakavaraisuuden osalta olisi hyvä huomioida myös se, että yksityinen elinkeinonharjoittaja on koko omalla omaisuudellaan ja veloillaan vastuussa yrityksensä taloudesta, eli henkilökohtaisenkin talouden tilanne voi

vaikuttaa taloudellisen tilan arvioinnissa. Sitä ei nyt kuitenkaan ole otettu huomioon tässä tutkimuksessa.

Maksuvalmiuden osalta yrityksellä on erittäin hyvä tilanne. Toimialaan verrattuna maksuvalmius on loistavassa tilanteessa molempia tunnuslukuja, Quick ratiota ja Current ratiota tarkastelemalla. Hyvään maksuvalmiuteen vaikuttaa varmasti myös lyhytaikaisen velan pieni määrä. Kun maksuvalmiutta tarkastellaan Current ratio -tunnusluvun osalta, jossa mukaan on otettu myös taseen helposti rahaksi muutettava omaisuus, maksuvalmius on entistä paremmalla mallilla. Vuoden 2019 pieni lasku molemmissa tunnusluvuissa selittyy sillä, että lyhytaikaista velkaa on sinä vuonna otettu hieman lisää. Yrittäjä on kuitenkin henkilökohtaisella omaisuudella vastuussa myös yrityksensä velvoitteista, tälläkin voi olla vaikutusta yrityksen maksuvalmiuteen.

4.6 Opas toimeksiantajalle

Yhtenä työn tuotoksena on toimeksiantajalle suunnattu opas (liite 6) tilinpäätösanalyysiin ja erityisesti tilinpäätösanalyysin tunnuslukuihin liittyen. Oppaan on tarkoitus olla lyhennetty versio teoriapohjassa kerrotuista tunnusluvuista ja siinä kerrotaan selkeästi ja lyhyesti tunnuslukujen laskemisesta sekä tulkitsemisesta. Oppaan avulla toimeksiantaja osaa myös itse tehdä tulevaisuudessa tunnuslukuanalyysin omalle yritykselleen. Toisena tuotoksena toimeksiantajalle on tehty myös Excel-taulukko, jonka avulla toimeksiantaja saa selville tilinpäätösanalyysin tunnusluvut vain syöttämällä tilinpäätöksensä luvut tiedostoon. Opas kertoo näin ollen perustan hänelle näistä luvuista, että niistä voi sitten ymmärtää niiden tarkoituksen ja niitä osaa tulkita. Opas on tehty erillisenä Power Point -tiedostona, johon toimeksiantajalle kuvattiin mukaan myös pienenmuotoinen koulutus aiheesta.

5 Pohdinta

Opinnäytetyö tehtiin kajaanilaiselle parturi-kampaamolle. Tarkoituksena ja tavoitteena oli tehdä yritykselle tilinpäätösanalyysi, joka perustuu yrityksen viimeisen neljän vuoden taloudelliseen tilanteeseen. Tavoitteena oli, että tutkimus auttaisi toimeksiantajaa hyödyntämään tilinpäätöksen informaatiota paremmin tunnuslukujen avulla. Laadullisen tutkimuksen lopputuloksena on analyysi yrityksen viimeisen neljän vuoden kannattavuudesta, vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta sekä tulo- ja kassavirtojen riittävyydestä. Analyysin lisäksi toimeksiantajalle tehtiin myös Excel-taulukko sekä lyhyehkö opas avuksi, mikäli hän haluaa tehdä itse tulevaisuudessa analyysia tilinpäätöksistään.

Opinnäytetyössä tutkittiin taloudellista tilannetta toimeksiantoyrityksen toimittamien tilinpäätösten avulla. Tutkimuksen tuloksina selvisi, että yrityksen kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat olleet ihan hyvällä tasolla viimeisten vuosien aikana. Vuonna 2020 kannattavuuden tunnusluvut olivat selkeästi heikentyneet verrattuna edellisiin vuosiin, mikä voi olla seurausta koronapandemiasta aiheutuneista rajoituksista. Kehitysehdotuksena toimeksiantajalle annettiin määritellä tavoitearvot, joihin tulisi tunnuslukujen osalta päästä vuosittain. Lisäksi kerrottiin, että tuotekohtaista kannattavuutta voisi myös tarkastella.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdyttiin siihen, mikä on tilinpäätös ja mitä se sisältää. Sen jälkeen kerrottiin taloudellisen tilanteen analysoinnista sekä erityisesti tunnuslukuanalyysistä, jota tässä työssä käytettiin tilinpäätösten tietojen tutkimisessa. Teoriaosuudessa erityisen tärkeää oli eri tunnuslukujen laskentakaavat, joiden avulla empiriaosiossa oli helppoa lähteä laskemaan tunnuslukuja yrityksen tilinpäätöksistä. Teoria- eli tietoperusta olisi voinut olla työssä laajempikin, siinä olisi voinut kertoa enemmän myös tunnusluvuista, joita tässä työssä ei käsitelty toimeksiantajalle tehdystä tilinpäätösanalyysistä. Ylipäätään tilinpäätösanalyysistä olisi voinut tehdä hiukan laajemman.

Opinnäytetyön luotettavuutta ajatellen lähteiksi yritettiin valita mahdollisimman tuoreita kirjojen painoksia tai artikkeleita. Lähteenä käytettiin myös paria vieraskielistä lähdettä, joiden osalta on mahdollisuus käännösvirheisiin. Opinnäytetyö on kirjoitettu asiatyylisesti ja tutkimuksellinen ote on säilynyt hyvin koko tekstin ajan. Aihe on rajattu hyvin, ja asiat on kerrottu selkeästi sekä johdonmukaisessa järjestyksessä.

Empiriaosion luotettavuuden heikkouksia voivat olla tunnuslukujen laskennassa mahdollisesti tapahtuneet laskentavirheet tai tilinpäätöksen tulkintavirheet. Tunnusluvut on kuitenkin laskettu perustuen lähteissä esitettyihin kaavoihin, joten niiden pitäisi olla kohtuullisen luotettavia. Analyysia varten on myös tehty palkkakorjaus, joka ei välttämättä vastaa täysin sitä määrää, mitä yrittäjä on nostanut yksityiskäyttönä itselleen ”palkkana”.

Tämän opinnäytetyön rajoitteena voi olla se, että toimeksiantoyrityksen yhtiömuoto on yksityinen elinkeinonharjoittaja, mikä tarkoittaa sitä, että yrittäjä on yritystoimintansa velvoitteista vastuussa henkilökohtaisella omaisuudellaan. Tässä työssä yrittäjän henkilökohtaista talouden tilannetta ei huomioida ollenkaan, mikä ei kerro välttämättä kaikkea esimerkiksi maksuvalmiudesta tai vakavaraisuudesta. Opinnäytetyö on kuitenkin ollut tarkoituksena tehdä vain yrityksen taloustilanteesta, niin sitä ajatellen tutkimus on onnistunut.

Oma asiantuntijuuteni aiheesta kehittyi myös työn tekemisen aikana. Vaikka aihe olikin jo tuttu opinnoista, tuli työtä tehdessä paljon uutta asiaa tilinpäätösanalyysistä. Esimerkiksi tilinpäätösanalyysin oikaisut olivat uudempia asioita minulle ja opin niistä paljon uutta. Uskon, että ymmärrän tämän työn avulla tilinpäätösanalyysin merkityksen sekä käyttötarkoituksen entistä paremmin. Uskon myös, että tästä voi olla hyötyä tulevaisuuden työtehtävissä, mikäli joskus pääsen työskentelemään sellaisissa taloushallinnon työtehtävissä, missä tätä analysointitaitoa tarvitaan.

Työssä olisin voinut tehdä toisin ainakin sen, että olisin pitänyt enemmän yhteyttä toimeksiantajaan ja kysellä häneltä lisätietoja yrityksestä ja tilinpäätöksistä. En esimerkiksi tiennyt kuin vasta työni tekemisen loppuvaiheessa, että parturi-kampaamo oli ollut hetken aikaa kiinni vuonna 2020, minkä takia varmasti liikevaihto olikin hiukan laskenut verrattuna edellisiin vuosiin. Lisäksi pohdin sitä, että osasinko huomioida juuri oikeat tunnusluvut toimeksiantoyritystä varten tai olisinko voinut analysoida jotenkin vielä laajemmin joidenkin muiden tunnuslukujen avulla, mitä en tässä työssä käsitellyt.

Jatkotutkimuksena työstä voisi tehdä esimerkiksi yrityksen kokonaisvaltaisen analyysin eli yritys-analyysin. Yritysanalyysissa voitaisiin käydä laajemmin läpi toimeksiantajan kehitysnäkymiä ja erilaisia näkökulmia taloustilanteesta. Analyysissa voisi tutkia esimerkiksi eri tuotteiden osalta niiden kannattavuutta. Tämänkin työn suunnitteluvaiheessa mietittiin kampaamon eri oheistuotteiden kannattavuuden tutkimista, jota varten yrittäjä oli pitänyt kassapäiväkirjaa kesän ajan. Se ei kuitenkaan loppujen lopuksi onnistunut, kun tuotteista oli vaikeaa erottaa, mitkä olivat kampaajan itsensä käyttöön kampaamopalveluihin ja mitkä olivat myyntiin meneviä. Myöskin pelkästään tällainen tuotteisiin ja kannattavuuteen liittyvä jatkokehitys olisi yrittäjälle varmasti mieluinen.

Lähteet

- A 1753/2015 Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyritysten tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 30.12.2015/1753. Saatavilla 2.11.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151753#Pidm45237815393200>
- Alma Talent. (N.d.). Alma Talent tunnuslukuopas. Saatavilla 4.9.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>
- Bettner, M. S. (2014). Using accounting & financial information: Analyzing, forecasting & decision making. Saatavilla 4.9.2021. <https://kamk.finna.fi/> Ebook Central.
- Felix, M.S. & Smith, I. (2019). A Practical Guide to Dissertation and Thesis Writing. Saatavilla 6.11.2021. <https://kamk.finna.fi/> Ebook Central.
- Ikäheimo, S., Malmi, T. & Walden, R. (2019). Yrityksen laskentatoimi. Saatavilla 15.9.2021. <https://kamk.finna.fi/> Alma Talent Verkkokirjalyly.
- Kokkonen Y. & Myöhänen U. (2020). WHO: Koronavirusepidemia on muuttunut pandemiaksi. Yle Uutiset. Saatavilla 24.10.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11252573>
- Kylmä, S. (2020). Toiminimen tilinpäätös – onko se pakollinen? Ukko.fi. Saatavilla 7.8.2021. <https://www.ukko.fi/yrittajyyskoulu/toiminimen-tilinpaatos/>
- Leppiniemi, J. & Kykkänen T. (2019). Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Saatavilla 17.7.2021. <https://kamk.finna.fi/> Alma Talent Fokus.
- Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. (2010). Pieni kirjanpitovelvollinen – kirjanpito ja tilinpäätös. Saatavilla 18.7.2021. <https://kamk.finna.fi/> Alma Talent Verkkokirjalyly.
- Leppiniemi, J., Leppiniemi, R. & Kaisanlahti, T. (2021). Tilinpäätöksen tulkinta. Saatavilla 11.9.2021. <https://kamk.finna.fi/> Alma Talent Verkkokirjalyly.
- L 1336/1997. Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Saatavilla 17.7.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1P4b>
- Rantalainen. (2021). Tilinpäätöksen tulkinta: näillä vinkeillä analysoit tulosta ja tasetta. Saatavilla 29.10.2021. <https://www.rantalainen.fi/julkaisut/artikkelit/nailla-vinkeilla-analysoit-tulosta-ja-tasetta/>
- Salmi, I. (2020). Mitä tilinpäätös kertoo? Edita.

TEM-tilastopalvelu. (N.d.). ToimialaOnline – Finnveran tilinpäätöstilastot. Työ- ja elinkeinoministeriö. Saatavilla 7.9.2021. <https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/>

Tilastokeskus. (2021). Talouden tilannekuva – talous kesti pelättyä paremmin vuonna 2020. Saatavilla 29.10.2021. [Talouden tilannekuva: Talous kesti pelättyä paremmin vuonna 2020 | Tilastokeskus \(stat.fi\)](#)

Villa, S. (2018). Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Saatavilla 2.12.2021. <https://kamk.finna.fi/> Alma Talent Verkkokirjahylly.

Yritystutkimus ry. (2011). Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Gaudeamus.

Yritystutkimus ry. (2017). Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Gaudeamus.

Oikaistu tuloslaskelma 2017–2018

	2018	2017
LIKEVAIHTO	51 231,46	51 150,80
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	51 231,46	51 150,80
Aine- ja tarvikekäyttö	-10 191,50	-12 000,74
Ulkopuoliset palvelut	0	-50
Henkilöstökulut	-2790,66	-4327,16
Laskennallinen palkkorjaus	-20 000	-20 000
Liiketoiminnan muut kulut	-8680,54	-9487,64
KÄYTTÖKATE	9 568,76	5 285,26
Suunnitelman mukaiset poistot	-136,09	-181,45
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0	0
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	0	0
LIKETULOS	9 432,67	5 103,81
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0	0
Muut korko- ja rahoitustuotot	9,53	17,41
Korko- ja rahoituskulut	-36,41	-93,03
Kurssierot	0	0
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	0	0
Välittömät verot	-4640,54	-3868,56
NETTOTULOS	4 765,25	1 159,63
Satunnaiset tuotot	0	527,25
Satunnaiset kulut	0	-559,79
KOKONAISTULOS	4 765,25	1 127,09
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	0	0
Laskennallinen palkkorjaus	20 000	20 000
Käyvän arvon muutokset	0	0
Muut tuloksen oikaisut	0	0
TILIKAUDEN TULOS	24 765,25	21 127,09

Oikaistu tuloslaskelma 2019-2020

	2020	2019
LIKEVAIHTO	42 129,34	48 536,31
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	42 129,34	48 536,31
Aine- ja tarvikkeikäyttö	-9 301,25	-8 921,83
Ulkopuoliset palvelut	0	0
Henkilöstökulut	-2042,7	-2821,65
Laskennallinen palkkorjaus	-20 000	-20 000
Liiketoiminnan muut kulut	-7992,71	-8837,8
KÄYTTÖKATE	2 792,68	7 955,03
Suunnitelman mukaiset poistot	-76,55	-102,07
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0	0
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	0	0
LIIKETULOS	2 716,13	7 852,96
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	0	0
Muut korko- ja rahoitustuotot	1,42	0,08
Korko- ja rahoituskulut	-65,04	-22,24
Kurssierot	0	0
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	0	0
Välittömät verot	-2440,57	-4392,99
NETTOTULOS	211,94	3 437,81
Satunnaiset tuotot	2000	0
Satunnaiset kulut	0	0
KOKONAISTULOS	2 211,94	3 437,81
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	0	0
Laskennallinen palkkorjaus	20 000	20 000
Käyvän arvon muutokset	0	0
Muut tuloksen oikaisut	0	0
TILIKAUDEN TULOS	22 211,94	23 437,81

Tase 2017-2018

<i>Vastaavaa</i>		31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet		0	0
Aineelliset hyödykkeet		408,26	544,35
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset			
yhteensä		0	0
Pysyvät vastaavat yhteensä		408,26	544,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		1899,45	1609,32
Saamiset		1928,46	1639,46
Rahat ja pankkisaamiset		492,3	960,57
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		4320,21	4209,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ		4728,47	4753,7

<i>Vastattavaa</i>			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		-43042,09	-21056,68
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		46028,1	24901,01
Yksityistilit tilikaudella		-24528,17	-21985,41
Tilikauden voitto (tappio)		24765,25	21127,09
Oma pääoma yhteensä		3223,09	2986,01
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		0	0
Pakolliset varaukset		0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		1505,38	1767,69
Vieras pääoma yhteensä		1505,38	1767,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		4728,47	4753,7

Tase 2019-2020

<i>Vastaavaa</i>	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineelliset hyödykkeet	229,64	306,19
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset		
yhteensä	0	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	229,64	306,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1500,02	1444,35
Saamiset	1786,19	1604,19
Rahat ja pankkisaamiset	625,6	742,86
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	3911,81	3791,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4141,45	4097,59

<i>Vastattavaa</i>	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	-92021,76	-67570,26
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	94231,16	70793,35
Yksityistilit tilikaudella	-21629,52	-24451,5
Tilikauden voitto (tappio)	22211,94	23437,81
Oma pääoma yhteensä	2791,82	2209,4
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0	0
Pakolliset varaukset	0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1349,63	1888,19
Vieras pääoma yhteensä	1349,63	1888,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4141,45	4097,59

Kassavirta-analyysi 2018-2020

KASSAVIRTALASKELMA			
	2018	2019	2020
Liiketulos	29 432,67	27 852,96	24 716,13
+ Poistot ja arvonalentumiset	136,09	102,07	76,55
= Käyttökate	29 568,76	27 955,03	24 792,68
-/+ Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	-841,44	1162,18	-776,23
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys	0	0	0
= Toimintajäämä	28 727,32	29 117,21	24 016,45
+ Rahoitustuotot	9,53	0,08	1,42
- Rahoituskulut	-36,41	-22,24	-65,04
- Verot	-4640,54	-4392,99	-2440,57
+/- Satunnaiset tuotot/kulut	0	0	0
= Rahoitusjäämä	24 059,90	24 702,06	21 512,26
-/+ Investoinnit (netto)	0	0	0
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh	0	0	0
= Investointijäämä	24 059,90	24 702,06	21 512,26
+/- Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys	0	0	0
+/- Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman lis/väh	0	0	0
+/- Pääomalinainojen lisäys/vähennys	0	0	0
+/- Oman pääoman maksullinen lis/väh (pl. Osingonjako)	0	0	0
- Osingonjako/yksityiskäyttö	-24 528,17	-24 451,50	-21 629,52
-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys	0	0	0
= Rahavarojen muutos	-468,27	250,56	-117,26
+ Rahavarat tilikauden alussa	960,57	492,3	742,86
- Rahavarat tilikauden lopussa	-492,3	-742,86	-625,6
= 0	0,00	0,00	0,00

Toiminnallinen käyttöpääoma	2018	2019	2020
+ Vaihto-omaisuus alussa	1609,32	1899,45	1444,35
- Vaihto-omaisuus lopussa	1899,45	1444,35	1500,02
+ Lyhytaikaiset saamiset yhteensä alussa	1639,46	1928,46	1604,19
- Lyhytaikaiset saamiset yhteensä lopussa	1928,46	1604,19	1786,19
+ Pitkäaikaiset myyntisaamiset alussa	0	0	0
- Pitkäaikaiset myyntisaamiset lopussa	0	0	0
- Lyhytaikaiset korottomat velat alussa	1767,69	1505,38	1888,19
+ Lyhytaikaiset korottomat velat lopussa	1505,38	1888,19	1349,63
- Pitkäaikaiset ostovelat alussa	0	0	0
+ Pitkäaikaiset ostovelat lopussa	0	0	0
- Pitkäaikaiset saadut ennakot alussa	0	0	0
+ Pitkäaikaiset saadut ennakot lopussa	0	0	0
= Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys	-841,44	1162,18	-776,23

Opas toimeksiantajalle

Tunnuslukuanalyysi-opas

Kirjoittanut: Noora Lepistö

Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman ja taseen

Yritys X:n tuloslaskelma vuodelta 2020

	1.1.2020	1.1.2019
Rahayksikkö: EUR	-31.12.2020	-31.12.2019
LIKEVAIHTO	47 129,34	49 536,31
Liketoiminnan muut tuotot	2 000,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja lavarat		
Ostot tilikauden aikana	-9 356,90	-9 499,73
Varastojen lisäys / vähenemys	35,67	-455,19
	-9 321,23	-9 954,92
Henkilöstökulut		
Henkilökölkulut		
Eiikkökulut	-2 042,70	-2 921,95
	-2 042,70	-2 921,95
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-76,55	-102,97
	-76,55	-102,97
Liketoiminnan muut kulut	-7 992,71	-8 637,90
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	24 716,13	27 852,99
Rahoitusuudot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitusuudot		
Muilla	1,42	0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-65,04	-22,24
Muilla	-63,62	-22,16
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	24 652,51	27 830,80
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS- SÄRTÖJÄ JA VERÖJÄ	24 652,51	27 830,80
Tuloverot		
Tilikauden verot	-2 440,57	-4 392,99
	-2 440,57	-4 392,99
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	22 211,94	23 437,81

Yritys X:n oikaistu tuloslaskelma vuodelta 2020

	2020	2019
LIKEVAIHTO	47 129,34	49 536,31
Liketoiminnan muut tuotot	0	0
Liketoiminnan tuotot yhteensä	47 129,34	49 536,31
Aine- ja tarvikkeiden	-9 356,90	-9 954,92
Liketoiminnan palvelut	0	0
Henkilöstökulut	-2 042,70	-2 921,95
Laskennallinen poikkeuseritys	-20 000	-20 000
Liketoiminnan muut kulut	-19 642,30	-18 977,82
LIKEVOITTO	27 790,44	27 792,62
Suunnitelman mukaiset poistot	-76,55	-102,97
Arvon alentumiset pyynnön vastaisen hallintatavan	0	0
Tuloverojen vastaisen poikkeuserityksen arvon alentumiset	0	0
LIKEVOITTO	27 713,89	27 689,65
Kuotot osuudesta ja muista osuuksista	0	0
Muut korko- ja rahoitusuudot	1,42	0,00
Korko- ja rahoitusuudot	-65,04	-22,24
Kurssierot	0	0
Yrityksen ja rahoituslaitosten välisen arvon alentumiset	0	0
LIKEVOITTO	27 649,27	27 667,41
NETTOVOITTO	211,94	2 437,81
Satunnaiset tuotot	2 000	0
Satunnaiset kulut	0	0
KORJAUSTUOTO	2 211,94	2 437,81
Poistojen lisäys/vähennys	0	0
Varastojen lisäys/vähennys	0	0
Lisäys/vähennys	0	0
Laskennallinen poikkeuseritys	20 000	20 000
Käytön arvon muutokset	0	0
Muut tuloverojen muutokset	0	0
TILIKAUDEN TUOTO	29 861,88	31 437,81

Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman ja taseen

Yritys X:n tase 2020

Rahayksikkö EURO	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	229,64	306,19
	229,64	306,19
	229,64	306,19
VAHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 500,02	1 444,35
	1 500,02	1 444,35
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 146,19	1 214,19
Muut saamiset	640,00	360,00
	1 786,19	1 604,19
Rahat ja pankkisaamiset	625,60	742,86
	3 911,81	3 791,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 141,45	4 097,59

Rahayksikkö EURO	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	-92 021,76	-67 570,26
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	94 231,16	70 793,35
Yksityistilit tilikaudella	-21 629,52	-24 451,50
Tilikauden voitto (tappio)	22 211,94	23 437,81
	2 791,82	2 209,40
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Muut velat	1 349,63	1 888,19
	1 349,63	1 888,19
	1 349,63	1 888,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 141,45	4 097,59

Tilinpäätöksen muokkaus analyysia varten

- Tuloslaskelmalle ja taseelle olemassa tilinpäätösanalyysin kaavat, jonka mukaisesti tilinpäätösanalyysia varten tuloslaskelma ja tase muokataan
- Tilinpäätöstä täytyy muokata, jotta sitä voidaan vertailla toisten yritysten kanssa -> tietojen tulisi olla yhdenmukaisia
- Tuloslaskelman oikaisuesimerkkejä:
 - Kertaluonteiset liiketoiminnan tuotot siirretään satunnaisiin tuottoihin
 - Laskennallinen palkkakorjaus
 - Veronpalautukset tai maksetut lisäverot siirretään satunnaisiin kuluihin tai tuottoihin
- Taseen oikaisuesimerkkejä:
 - Oikaistaan ne erät, joilla ei ole tulontuottamiskykyä

-
- Vuoden 2020 tuloslaskelma on muokattu tilinpäätösanalyysin tuloslaskelman kaavan mukaiseksi
 - Oikaisut vuoden 2020 tuloslaskelmaan:
 - Liiketoiminnan muista tuotoista Saadut tuet 2000 € on siirretty laskelman satunnaisiin tuottoihin, koska se on kertaluonteista tuloa
 - Yhdistetty ostot ja varaston muutos omaksi rivikseen Aine- ja tarvikekäyttö
 - Tehty laskennallinen palkkakorjaus, koska normaalista tuloslaskelmasta ei ilmene henkilöstön palkkoja -> näin tuloslaskelmaa voidaan vertailla muiden yritysten kanssa
 - Tasetta ei ole oikaistu, koska tase on lyhyt eikä siellä ole paljoa sisältöä -> oikaisu ei tarpeellinen
-

Tuloslaskelman ja taseen oikaisut – esimerkkivuosi 2020 Yritys X

Kannattavuus

- Kannattavuus kertoo yrityksen toimintaedellytyksistä
- Kannattava yritys saa enemmän tuloja kuin käyttää resurssejaan kuluihin
- Kannattavuus kertoo siitä, kannattaako yritystoimintaa jatkaa
- Kannattavuuden mittareita tilinpäätösanalyysissä ovat liikevaihto ja sen muutos, käyttökateprosentti sekä tulosprosentit liiketulosprosentti ja nettotulosprosentti

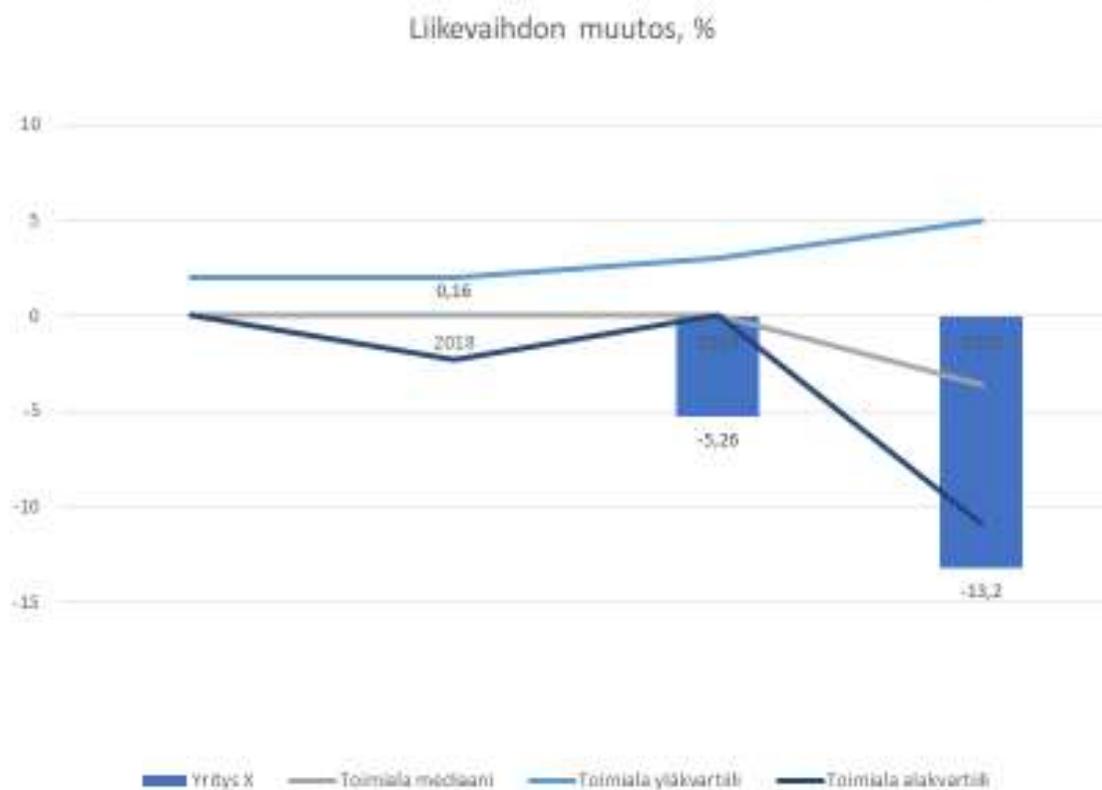

Liikevaihto ja liikevaihdon muutos

$$\text{Liikevaihdon muutos, \%} = \frac{\text{Liikevaihto (12 kk)} - \text{liikevaihto edellisellä kaudella (12 kk)}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella (12 kk)}} \times 100$$

- Tunnusluku kertoo liiketoiminnan koosta sekä sen kehityksestä
- Tunnusluvun avulla voidaan seurata myyntien kehitystä verrattuna edelliseen vuoteen

Yritys X:n liikevaihdon kehitys

Kuva 1. Liikevaihdon muutos, %

Käyttökate, %

$$\text{Käyttökate, \%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

- Käyttökateprosentti kertoo tuloksen sen jälkeen, kun liikevaihdosta on vähennetty muuttuvat ja kiinteät kustannukset
- Ei ohjearvoja
- Tunnusluvun kehitystä seurataan, vertaillaan edellisiin vuosiin ja saman toimialan yrityksiin
- Lisäksi voidaan arvioida käyttökateen riittävyyttä lainanhoitokulujen ja investointien näkökulmasta

Yritys X:n käyttökateprosentin kehitys

Kuva 2. Käyttökate, %

Liiketulos, %

$$\text{Liiketulos, \%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

- Liiketulos kertoo tuloksen ennen rahoituskuluja ja –tuottoja sekä veroja
- Luvussa huomioidaan poistot ja arvonalennukset
- Tunnuslukua voidaan vertailla muiden yritysten kanssa, niin että velattomuudella tai veloilla ei ole merkitystä tässä vaiheessa. Mitä pääomavaltaisempi yritys, sitä korkeampi tulisi liiketuloksen olla
- Ohjearvot:
 - Hyvä: yli 10 %
 - Tyydyttävä: 5-10 %
 - Heikko: alle 5 %

Yritys X:n liike-tulosprosentin kehitys

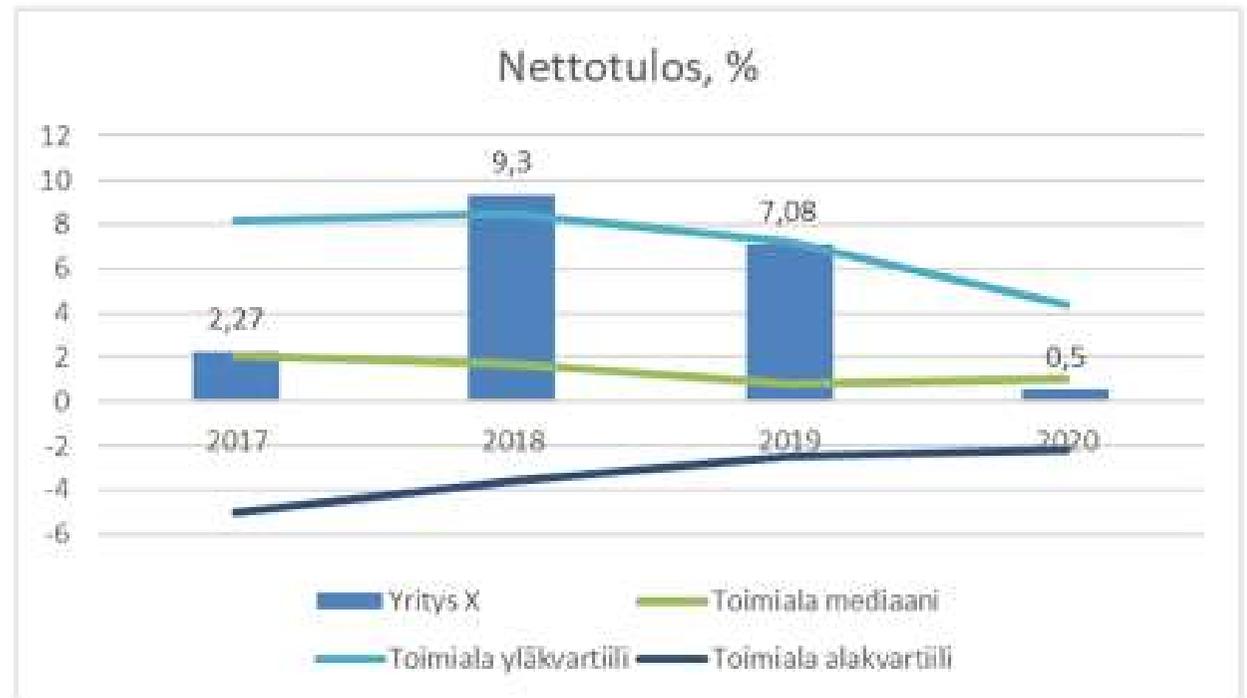
Kuva 3. Liiketulos, %

Nettotulos, %

$$\text{Nettotulos, \%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

- Nettotulos kertoo, paljonko yrittäjälle jää käteen tilikauden tuloksesta
 - Luvussa ei ole huomioituna tuloslaskelman satunnaisia kuluja ja tuottoja tai tilinpäätössiirtoja
- Tunnusluvun tulisi olla positiivinen, jotta yritystoiminta olisi kannattavaa. Muita ohjearvoja luvulle ei ole

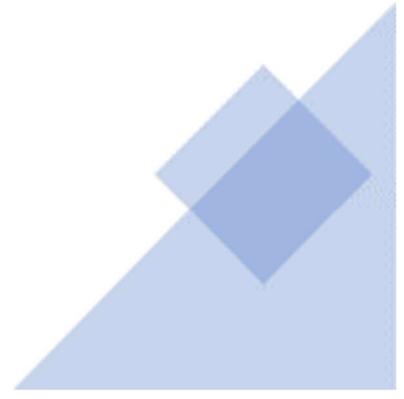
Yritys X:n nettotulosprosentin kehitys

Kuva 4. Nettotulos, %

Vakavaraisuus

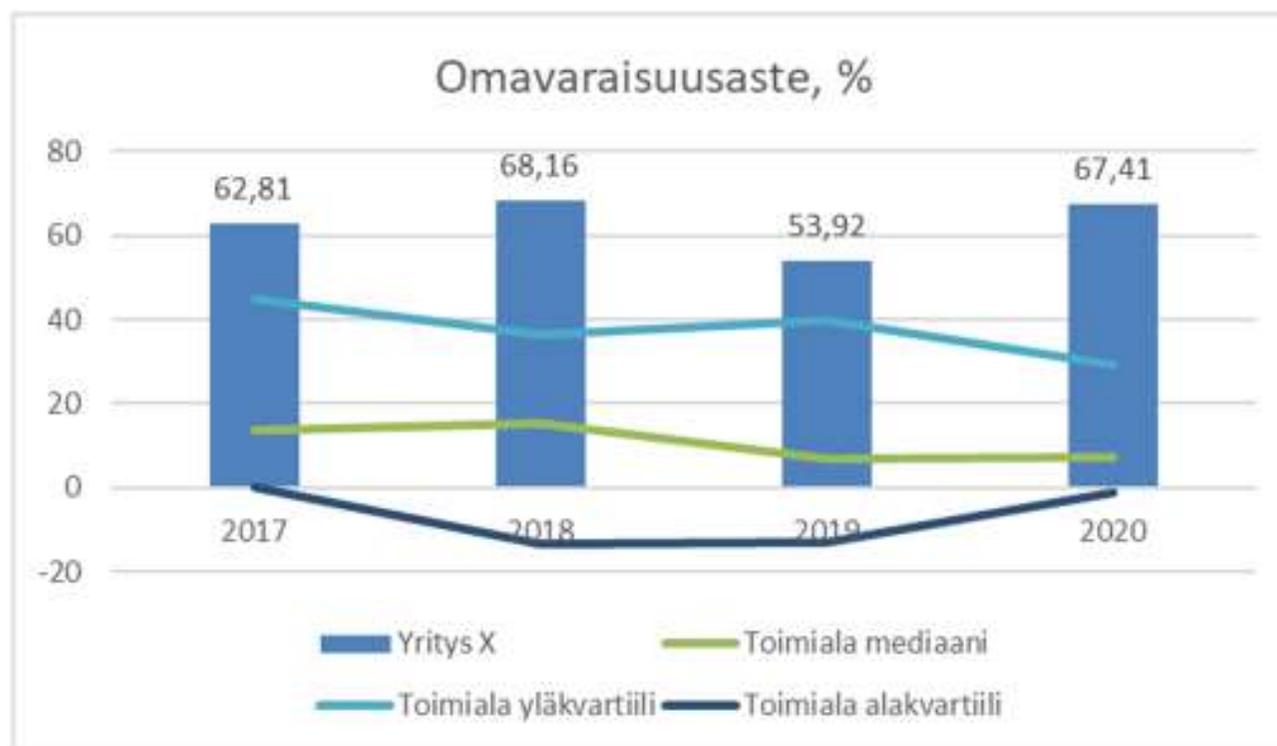
- Vakavaraisuus tarkoittaa yrityksen pääomarakennetta ja se mittaa sitä, kuinka suuri osa pääomasta on vierasta pääomaa
 - Vakavaraisuus kertoo siitä, kuinka yritys suoriutuu pitkän aikavälin velvoitteistaan
 - Kertoo rahoitusaseman terveydestä sekä siitä, onko yrityksen rahoituksessa joustavuutta
 - Vakavaraisuuden tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste sekä suhteellinen velkaantuneisuus
-

Omavaraisuusaste

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

- Tunnusluku mittaa sitä, kuinka vakavarainen ja tappionsietokykyinen yritys on ja kykeneekö se selviämään pitkän aikavälin sitoumuksistaan.
- Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osa yrityksen varallisuudesta on omaa pääomaa.
- Mitä korkeampi luku, sitä vakavaraisempi yritys.
- Ohjearvot:
 - Erinomainen yli 50 %
 - Hyvä 35-50 %
 - Tyydyttävä 25-35 %
 - Välttävä 15-25 %
 - Heikko alle 15 %

Yritys X:n omavaraisuusasteen kehitys

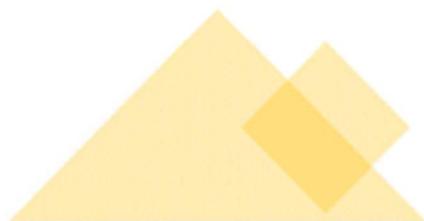

Kuva 5. Omavaraisuusaste, %

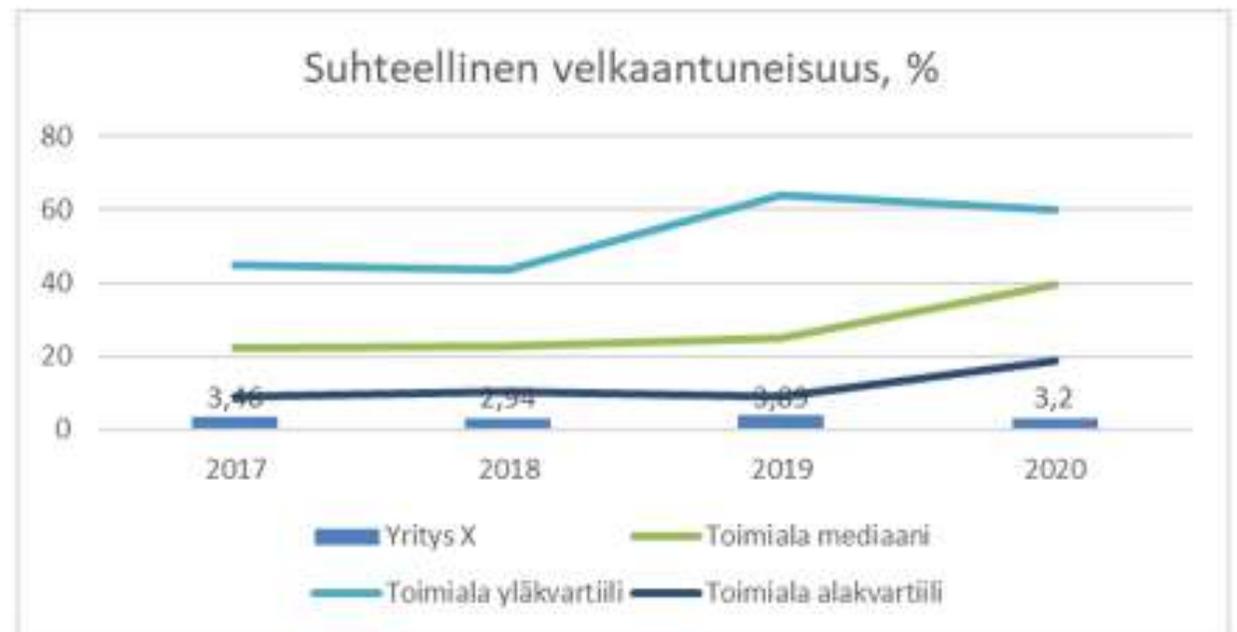
Suhteellinen velkaantuneisuus

- Suhteellinen velkaantuneisuus eli velkaprosentti kertoo sen, kuinka paljon velkaa on suhteutettuna liikevaihtoon.
- Luvulle ei ole ohjearvoja ja sitä voidaan vertailla ainoastaan saman toimialan yritysten kesken.
- Voidaan arvioida esimerkiksi sen kautta, että kuinka paljon velkojenhoidon jälkeen jää liikkumavaraa esim. investoinneille
- Korkea suhteellinen velkaantuneisuus edellyttää hyvää liiketulosta.

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus, \%} = \frac{\text{Taseen velat} - \text{saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Yritys X:n suhteellinen velkaantuneisuus

Kuva 6. Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Maksuvalmius

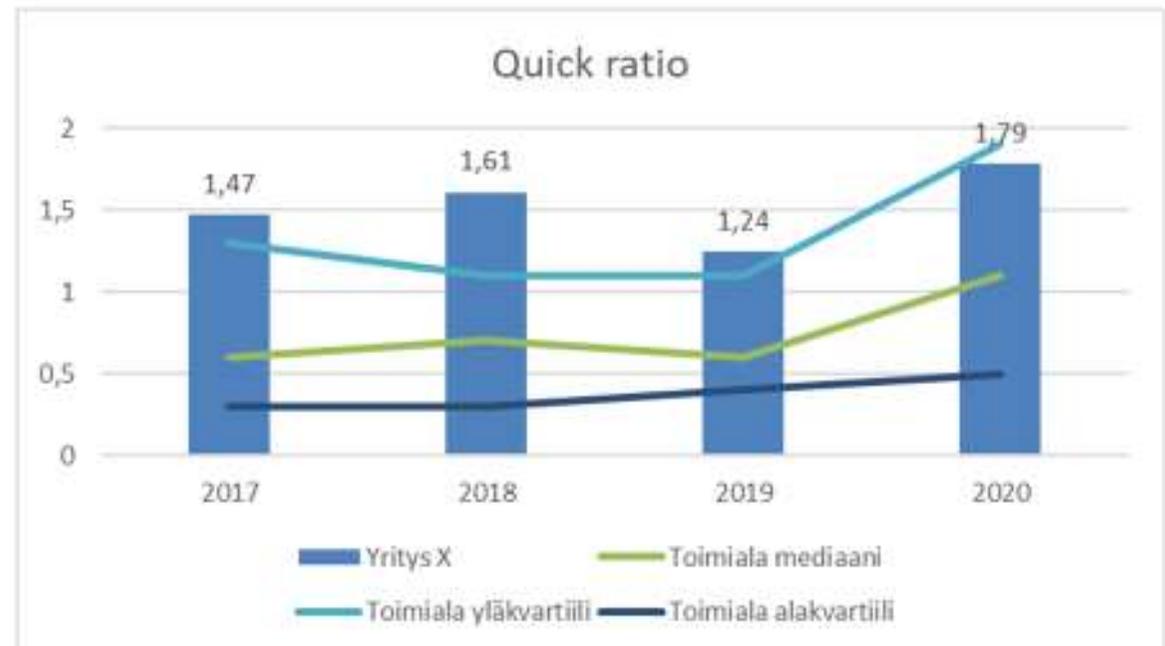
- Kertoo yrityksen kyvystä maksaa kaikki maksut ajallaan ja edullisimmalla tavalla
 - Tarkoittaa rahojen riittävyyttä
 - Tilinpäätöksen perusteella voidaan arvioida yleistä rahojen riittävyyttä, tase kertoo kuitenkin tilanteen aina vain vuoden viimeiseltä päivältä
 - Quick ratio ja Current ratio ovat maksuvalmiuden tunnuslukuja
-
-

Quick ratio

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

- Quick ratio vertaa rahoitusomaisuuden määrää lyhytaikaiseen velkaan
- Maksuvalmius on hyvä, mikäli rahoitusomaisuus riittää kattamaan lyhytaikaisen velkaan
- Tunnusluvun avulla selviää yrityksen rahoituspuskurit sekä kassavalmius.
- Ohjearvot:
 - Erinomainen: yli 1,5
 - Hyvä: 1 - 1,5
 - Tyydyttävä: 0,5 - 1
 - Välttävä: 0,3 - 0,5
 - Heikko: alle 0,3

Yritys X:n Quick ration kehitys

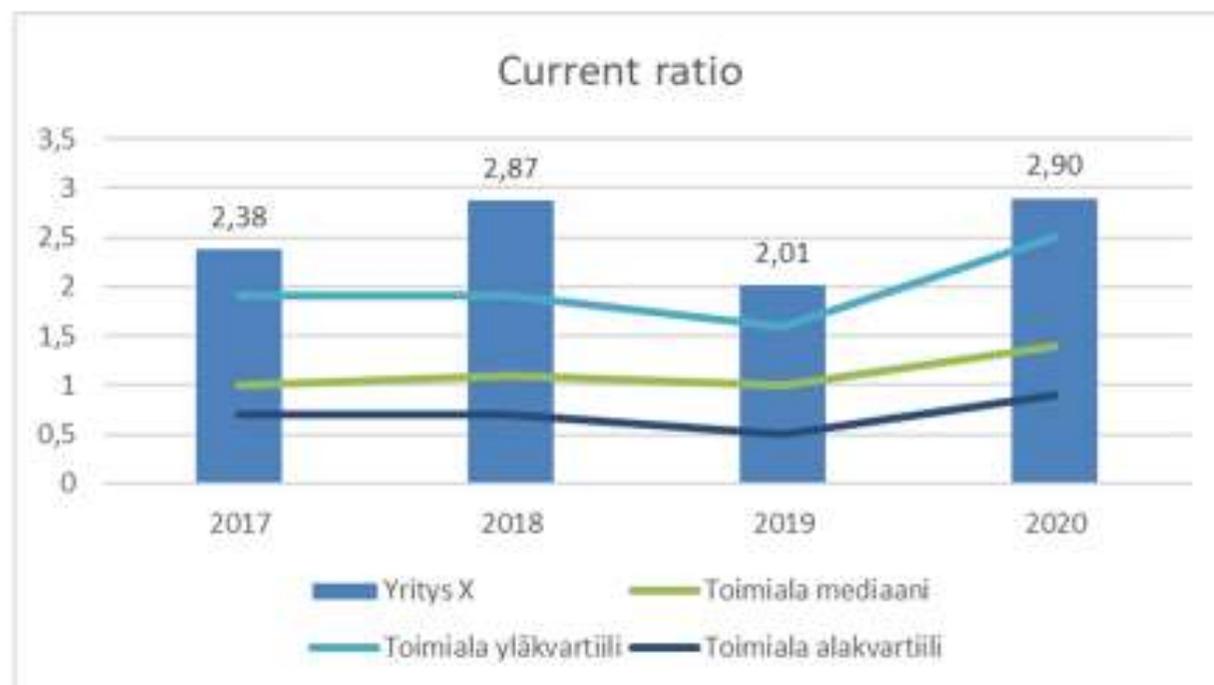
Kuva 7. Quick ratio

Current ratio

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

- Current ratio kertoo maksuvalmiudesta tilinpäätöshetkellä.
- Tunnusluku vertaa nopeasti rahaksi muutettavia eriä lyhytaikaisiin velkoihin.
- Current ratio tarkastelee maksuvalmiutta pidemmässä perspektiivissä kuin Quick ratio, koska siinä huomioidaan rahaksi muutettava vaihto-omaisuus.
- Ohjearvot:
 - Erinomainen: yli 2,5
 - Hyvä: 2 - 2,5
 - Tyydyttävä: 1,5 – 2
 - Välttävä: 1 – 1,5
 - Heikko: alle 1

Yritys X:n Current ration kehitys

Kuva 8. Current ratio

Yhteenveto taloudellisesta tilanteesta

- Taloudellinen tilanne on ollut tarkasteluvuosina hyvä.
 - Liikevaihto on laskenut erityisesti vuonna 2020, voisiko johtua koronatilanteesta.
 - Kannattavuus ollut hyvä, vuonna 2020 laskenut verrattuna muihin vuosiin. Yritystoiminta on kannattavaa.
 - Maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut ovat olleet erinomaisia tarkasteluvuosina.
 - Suurimpana syynä varmasti vieraan pääoman vähäinen määrä
 - Kehitysideana Yritys X:lle on se, että määrittelee tunnusluville joka vuosi tavoitteet ja seuraa niiden kehitystä.
 - Voisiko tunnuslukuja jotenkin vielä parantaa, esim. kannattavuus
-